

15.11.2025

KUUSAMON KAUPUNKI

Rantayleiskaavan päivitys

Oivangin linnustoseelvitys ja -raportti

15.11.2025

Sisällysluettelo

1	TIIVISTELMÄ	3
2	HANKKEEN SIJAINTI JA KUVAUS	1
3	JOHDANTO	2
4	AINEISTO JA TAUSTATIEDOT	2
5	LINNUSTON SELVITYSMENETELMÄT	3
5.1	Taustatiedot	3
5.2	Pistelaskenta ja sovellettu kartoituslaskenta	3
5.3	Vesilintulaskennat	4
5.4	Metsäkanalintujen soidinpaikkaselvitys.....	5
5.5	Pöllöselvitys	5
6	LUONNON YLEISPIIRTEET	5
7	SELVITYKSEN TULOKSET	7
7.1	Linnuston yleispiirteet	7
7.2	Petolinnut	8
7.3	Kosteikkojen ja kulttuuriympäristön linnut.....	9
7.4	Kartoituslaskennan lintuhavainnot kartalla	10
7.5	Suojelullisesti huomionarvoiset lajit.....	11
8	ARVOKKAAT LINTUALUEET	13
9	SUOMEN LINNUSTOLLISESTI TÄRKEÄT ALUEET JA OIVANGIN ALUE	15
10	LAJITIEKESKUKSEN JA BIRDLIFEN TIIRA HAVAINNOT	16
11	EPÄVARMUUSTEKIJÄT	17
12	YHTEENVETO JA SUOSITUKSET	17
	Lähteet	18
	Liite 1	19
	Liite 2	20

Valokuvat © FCG Oy / Jyrki Mäkelä

Kansi: Autioniemi, Oivankijärvi 27.5.2025.

15.11.2025

1 TIIVISTELMÄ

Tässä raportissa selostetaan Kuusamon kaupungin Oivangin rantayleiskaavan hankealueen (31,5 km²) linnuston maastonselvitysten tulokset, luonnon ja linnuston taustatiedot ja suositukset linnuston huomioimiseksi. Alueella tehtiin huhti-kesäkuussa 2025 monipuoliset linnustonselvitykset FCG:n luontoasiantuntija Jyrki Mäkelän toimesta.

Alueella tavattiin pesivänä 87 lintulajia, joista yli puolet (53) ovat jollain tavalla huomionarvoisia lajeja. Uhanalaisista lintulajista alueella 18 lajia: haapana, tukkasotka, pilkkasiipi, naurulokki, selkälokki, harmaalokki, pyy, riekko, haarpääsky, räystäspääsky, törmäpääsky, tervapääsky, hömö- ja töyhtötiainen, pensastasku, viherpeippo, varpunen ja pajusirkku. Linnuston tiheys havumetsissä ja soilla on alueelle tyypillinen, yhdellä neliökilometrillä pesii noin 124 lintuparia. Koko alueen pesimälinnusto on noin 3000 lintuparia.

Alueelle tyypilliset mäntymetsät ovat kohtuullisen vahoja, josta hyötyvät etenkin metso, kuukkeli, palokärki, hömötiainen, lapintiainen, kulorastas ja leppälintu. Pesivä vesi- ja loppilinnusto on lajistoltaan monipuolinen (pesivää 18 lajia) mutta karun vesistönsä vuoksi, ei kuitenkaan kovin runsaslukuinen. Vain telkkää ja kuikkaa voi Oivangin vesistöissä pitää erityisen runsaslukuisina. Petolinnustoon kuuluivat vain ampuhaukka, tuulihaukka ja viirupöllö. Vuosi 2025 oli huono myyrävuosi ja siksi alueella muina vuosina myyrillä elävät ja pesivät lajit, kuten esimerkiksi helmipöllö, puuttuivat nyt lajistosta. Oivangin selvitysalueella, tai sen lähistöllä, ei pesi erityistä suojelua vaativia petolintuja. Parhailla lintusoilla pesivät laulujoutsen, useita kahlaajalajeja, sekä muutamia vesilintuja ja lokkeja, sekä muutamilla soilla myös kurki.

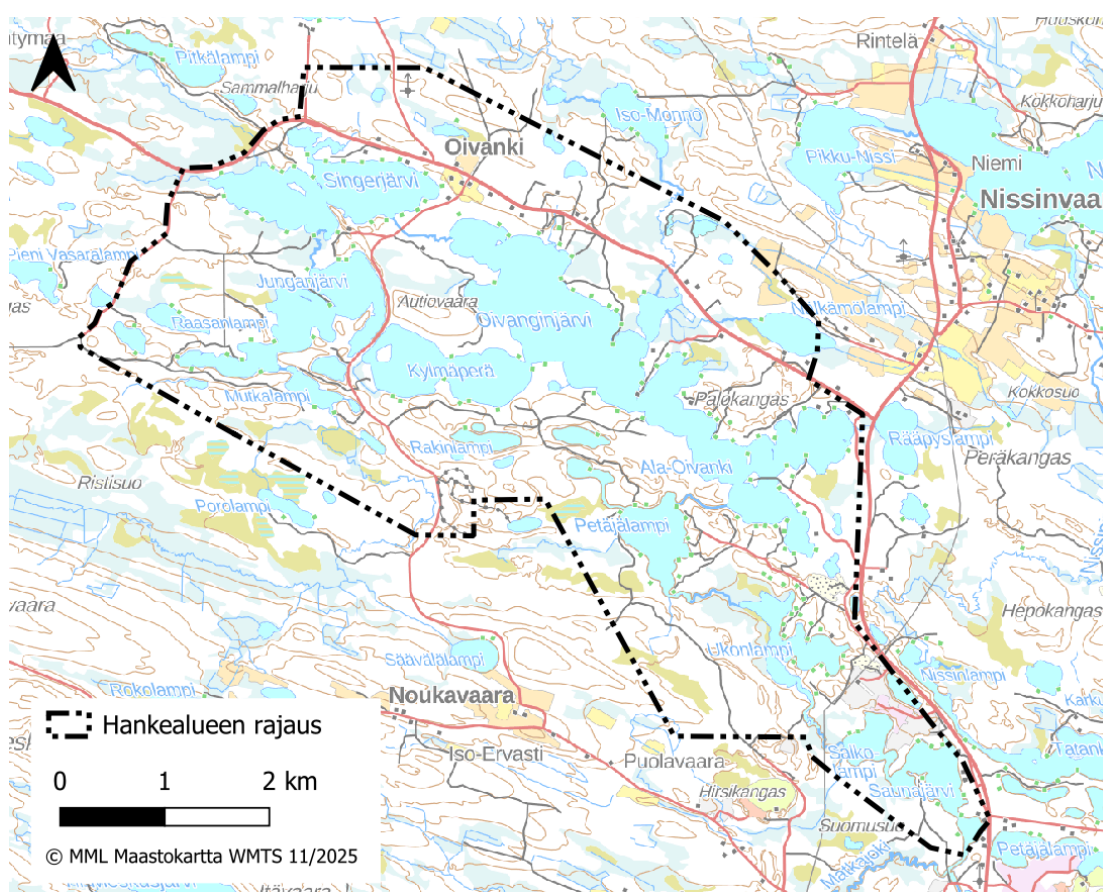
Aleen soilta, vesistöistä ja kulttuurimaisemista voitiin rajata 18 arvokasta lintualueita, joissa pesivä ja ruokaileva linnusto on muuta aluetta arvokkaampi ja monipuolisempi. Lisäksi alueelta löytyi 4 metson soidinaluetta, jotka myös rajattiin arvokkaiksi lintualueiksi. Näiden alueiden linnusto ja sen ominaispiirteet toivotaan huomioitavan kaavas suunnittelussa. **Linnusto huomioidaan parhaiten, jos tärkeät linnustoalueet pysyvät mahdollisimman luonnontilaisina ja häiriö linnustolle pysyy pesimisaikana touko-elokuussa mahdollisimman vähäisenä.**

15.11.2025

2 HANKKEEN SIJAINTI JA KUVAUS

Kaavoituksen suunnitteluala sijoittuu luoteeseen noin 10 kilometrin etäisyydelle Kuusamon keskustasta. Alue rajautuu itä-länsi suunnassa Vasarakankaantien ja Sammalharjun sekä Kemijärventien väliin, sekä pohjoisetelä-suunnassa Oivangin alueen ja Nälkämöahon sekä Mutkanperän ja Saunajärven väliin. Suunnittelualan pinta-ala on noin 31,1 km². Rantaviivaa alueella on noin 95 km. Suunnitteluala on suurimmalta osalta maa- ja metsätalousvaltaista aluetta. Alueen pohjoisosassa Rovaniementie halkaisee alueen itä-länsi-suunnassa. Rovaniementien varrelle, Oivangin kyläalueelle on sijoittunut eniten vakituista asumista. Alueella kulkee useita metsäteitä ja maastoreittejä. Alueen järvien ja lampien rannoille sijoittuu loma-asumista. Alueen eteläosaan sijoittuu puunjalostustehdas. 11/2024 suunnittelualan asukasmäärä oli XXX asukasta. Alueella on 63 asuttua rakennusta, sekä 248 loma-asuntoa, tai majoitus käytössä olevaa rakennusta. Suunnitteluala tukeutuu Kuusamon keskustan palveluihin.

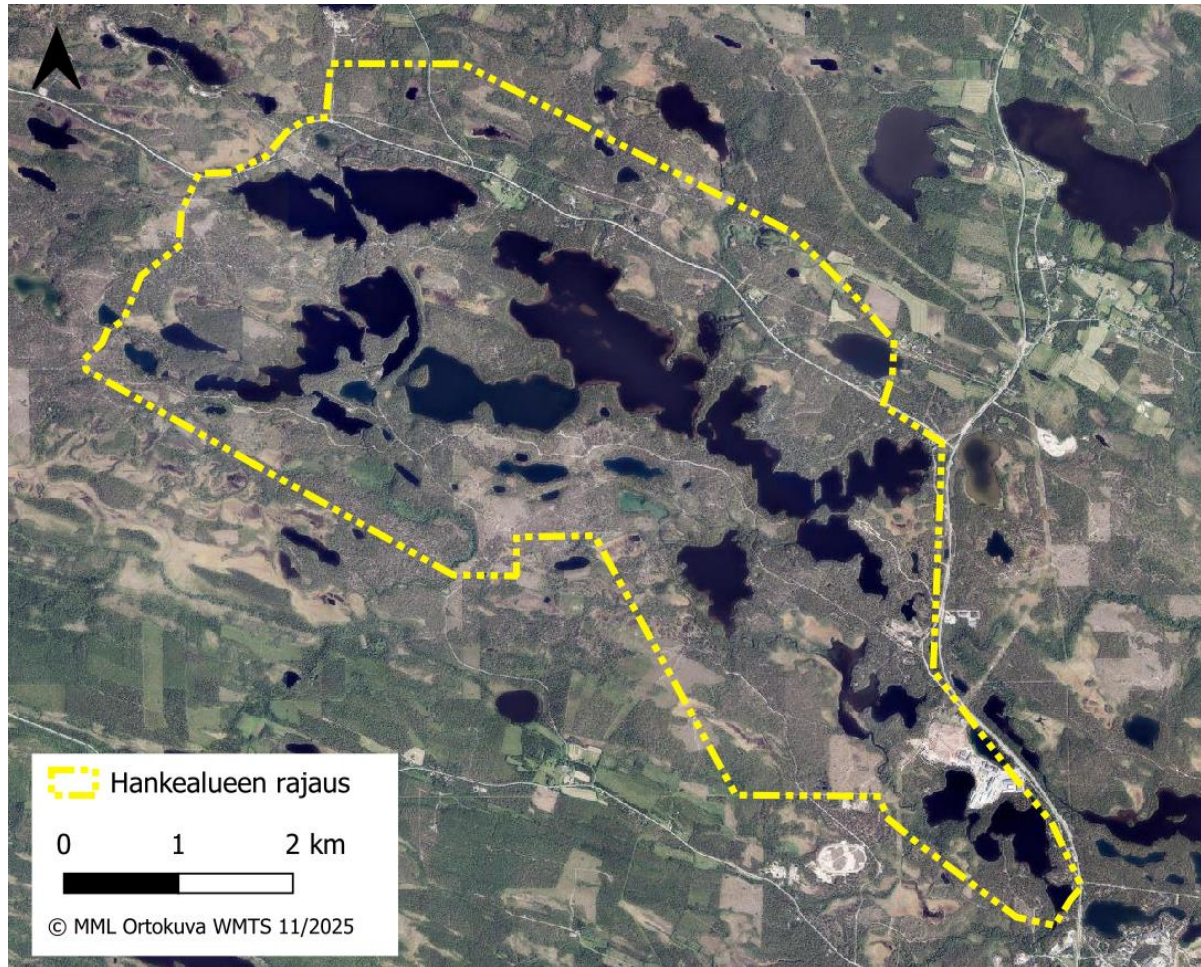
Alueelle sijoittuu useita järviolueita, suurimpina Oivanginjärvi (338 ha), Singerjärvi (95,5 ha), Junganjärvi (84,6 ha) ja Saunajärvi (26,1 ha). Singerjärveä ja Junganjärveä yhdistää Junganjoki, Singerjärveä ja Oivanginjärveä Kotijoki, eli Myllyjoki. Lisäksi alueelle sijoittuu lampia, joista suurimmat ovat Petäjälampi (33,1 ha) ja Ukonlampi (28,5 ha). Oivanginjärveä ja Petäjälampea yhdistää Oivanginjoki. Petäjälampi on yhteydessä Ukonlampeen, Salkolampeen ja Saunajärven Petäjäjoen ja Salkojoen kautta.

Kuva 1. Suunnittelualan sijainti ja rajaus.

Kaavoituksen tavoitteena on uudistaa ja ajantasaistaa Oivangin rantayleiskaava. Siihen kuuluu tonttikohtaisten rakennusoikeuksien päivittäminen, pysyvän asumisen sijoittumisen tarkastelu ja käyttötarkoituksen muutokset, jätevesien käsittely ja pohjavesialueen rajaus, liikennejärjestelyt suunnittelualaalla, sekä Oivangin kylän ja maa- ja metsätalousalueiden rakentamisen suunnittelu. Kaavatyön suunnittelun tueksi on tehty luontoselvityksiä, joista tämä linnustoselvitys on yksi osa. Tässä raportissa alueesta, jossa linnustoselvitykset tehtiin, käytetään useampaa nimitystä, "suunnitteluala", "selvitysalue", "hankealue" ja "alue", joilla kaikilla tarkoitetaan kuitenkin samaa rajautusta, jossa linnustoselvitykset on tehty (kuva 1).

15.11.2025

Kuva 2. Hankealue ilma-, eli ortokuvassa kuvattuna.

3 JOHDANTO

Kuusamon kaupunki päivittää Oivangin alueen yleiskaavaa, jonka suunnittelua varten tämä työ on tehty.

Tämä hankkeen kaavoitusta palveleva linnustaselvitys on alueen linnustoarvojen nykytilan kuvaus sisältäen linnustaselvitykset, linnuston taustatiedot ja yleispiirteisen luonnon kuvauksen. Luontoselvitys on hankealueen nykytilan kuvaus, eikä sinänsä sisällä vaikutusarviointia. Raportissa esitetään kuitenkin suositukset, miten linnusto ja tärkeät linnustoalueet voidaan kaavoituksen suunnittelussa parhaiten huomioida.

Linnustonselvityksen maastotöistä ja raportoinnista on vastannut FCG Finnish Consulting Group Oy:stä FM biologi Jyrki Mäkelä ja laaduntarkkailusta vastaa linnustoasiantuntija FM Toni Eskelin Finnish Consulting Groupista.

4 AINEISTO JA TAUSTATIEDOT

Taustatietoina on hyödynnetty seuraavia avoimia paikkatietoaineistoja ja tietolähteitä maastonselvitysten pohjateiedoiksi sekä selvitysten täydentämiseksi:

Maanmittauslaitoksen kartta- ja ilmakeu-aineistot.

Luonnonvarakeskus, avoimien aineistojen tiedostopalvelu (10/2025).

Suomen ympäristökeskus, ympäristöhallinnon avoin tieto Latauspalvelu LAPIO (15.5.2025).

Suomen lajitietokeskuksen tietokannat (www.laji.fi) (Aineistohaku HBF/103188, 21.3.2025).

Suomen Metsäkeskus, metsälain erityisen tärkeät elinympäristökuviot, metsätalouden ympäristötukikohteet ja avoin metsätieto (Metsäkeskus, <https://www.metsaan.fi/paikkatietoaineisto>) (10/2025).

BirdLife Suomen Tiira-havaintopalvelu, Kuusamon Lintukerho.

GTK, kallio- ja maaperäkartta (<https://gtkdata.gtk.fi/Maankamara/index.html>).

Kaavoituksen taustatiedot.

Muu kirjallinen aineisto.

15.11.2025

5 LINNUSTON SELVITYSMENETELMÄT

5.1 Taustatiedot

Selvitysalueella ja sen lähiympäristössä toteutettiin kattavat linnuston maastonselvitykset huhti- kesäkuussa 2025. Selvitykset koostuivat selvitysalueen pesimälinnustoinventoinneista, sisältäen metsäkanalintujen soidinpaikkojen selvityksiä ja pöllöjen soidinäätelyn havainnointia. Linnustonselvitysten maastotöistä vastasi linnustoasiantuntija Jyrki Mäkelä FCG Finnish Consulting Groupista. Linnustonselvityksiä tehtiin yhteensä 18 kokonaisena maastopäivänä, sekä kolmena osittaisena maastopäivänä.

Linnustonselvitysten ensisijaisena tavoitteena oli selvittää kaavoituksen päivitykseen liittyvän alueen ja sen lähi-vaikutusalueen pesimälinnuston yleispiirteet, sekä suojelullisesti arvokkaiden lajien esiintyminen. Selvitysten aikana huomioitiin erityisellä tarkkuudella kaikki suojelullisesti arvokkaat lintulajit, joita ovat Suomen luonnonsuojelulalla (9/2023) ja luonnonsuojeluasetuksella (30.11.2023/1066) uhanalaisiksi tai erityistä suojelua vaativiksi säädettyt lajit, EU:n lintudirektiivin liitteen I lajit (79/409/ETY), Suomen Punaisen kirjan uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit (Hyvärinen ym. 2019), Suomen kansainväliset vastuulajit (Rassi ym. 2001) sekä alueellisesti uhanalaiset lajit (Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus 2021). Lisäksi huomioitiin mahdolliset linnustollisesti arvokkaat kohteet.

Petolintujen ja muiden suojelullisesti arvokkaiden lajien pesäpaikka- ja rengastustiedot haettiin Suomen lajitietokeskuksen (3/2025 <http://tun.fi/HBF.103188>) aineistopyyntöjärjestelmän (Metsähallituksen LajiGIS-järjestelmä, Luonnontieteellinen keskusmuseo Luomuksen Rengastus- ja löytörekisteri, suojelun arvoisten petolintujen pesäpaikkarekisteri) kautta. Haku kattoi selvitysalueen ja lähialueen noin seitsemän kilometrin säteellä ajanjaksolla 1.1.2010-20.3.2025.

Lisätietoa linnustosta saatiin BirdLife Suomen Tiira-havaintopalveluun alueelta tallennetuista havainnoista ajanjaksolla 1.1.2010-30.10.2025.

Raportissa huomioidaan kasainvälisesti tärkeiden lintualueiden (IBA), kansallisesti tärkeiden lintualueiden (FINIBA), ja maakunnallisesti tärkeiden lintualueiden (MAALI), sekä NATURA-alueiden sijainnit, joiden suojeluperusteisiin kuuluu lintulajeja (SPA, joiden tiedot saatiin BirdLife Suomen ja Suomen Ympäristökeskuksen avoimista tietokannoista.

Suomen muuttolintujen reitit selvitettiin käyttämällä BirdLife Suomensa valtakunnallisia lintujen päämuuttoreitejä käsittelevää raporttia (Toivanen ym. 2014, Lehtiniemi & Toivanen 2023).

5.2 Pistelaskenta ja sovellettu kartoituslaskenta

Alueen tavanomaista pesimälinnustoa ja lajien runsaussuhteita selvitettiin maastokaudella 2025 alueelle luodun pistelaskentaverkoston ja erilaisten kartoituslaskentojen avulla. Pistelaskentapisteeet pyrittiin sijoittamaan selvitysalueelle siten, että ne sijoittuivat selvitysalueen eri osiin kattavasti. Kaikkiaan laskettuja pisteitä oli 40 kappaletta (Kuva 3). Pistelaskennat suoritettiin laskentaohjeiden mukaisesti aikaisina aamun tunteina, ja parihavainnot jaettiin kahteen luokkaan (lintu alle 50 metrin / yli 50 metrin säteellä laskentapisteeestä) (Luomus 2020). Pisteeet laskettiin kertaalleen kahden aamun kuluessa kesäkuun alussa (4.6. ja 5.6.2025), jolloin lintujen laulukausi oli parhaimmillaan.

Pistelaskentojen ohella tietoa alueen maa-alueiden pesimälinnustosta hankittiin pesimälinnuston kartoituslaskentamenetelmää soveltamalla. Sovelletun kartoituslaskennan yhteydessä kierreltiin kattavasti selvitysalueen eri elinympäristöjä, etenkin suojelullisesti arvokkaita lintulajeja etsien ja kartoittaen. Kartoituslaskentoja painotettiin kartta- ja ilmakuvatarkastelun perusteella linnuston kannalta arvokkaiksi arvioituihin elinympäristöihin, kuten varttuneempiin metsiin ja suoalueille, kosteikolle ja kulttuuribiotoopeille (lähinnä Oivangin kylä). Suoalueet kierrettiin joko kokonaan, tai tähysteltiin riittävän kauan ja kattavasti eri pisteistä koko suoalueelle, jotta koko suoalueen huomionarvoinen lajisto saatiin selville. Soiden linnustoa kartoitettiin viitenä päivänä, metsä- ja kulttuuri-alueiden linnustoa kuutena päivänä (taulukko 1).

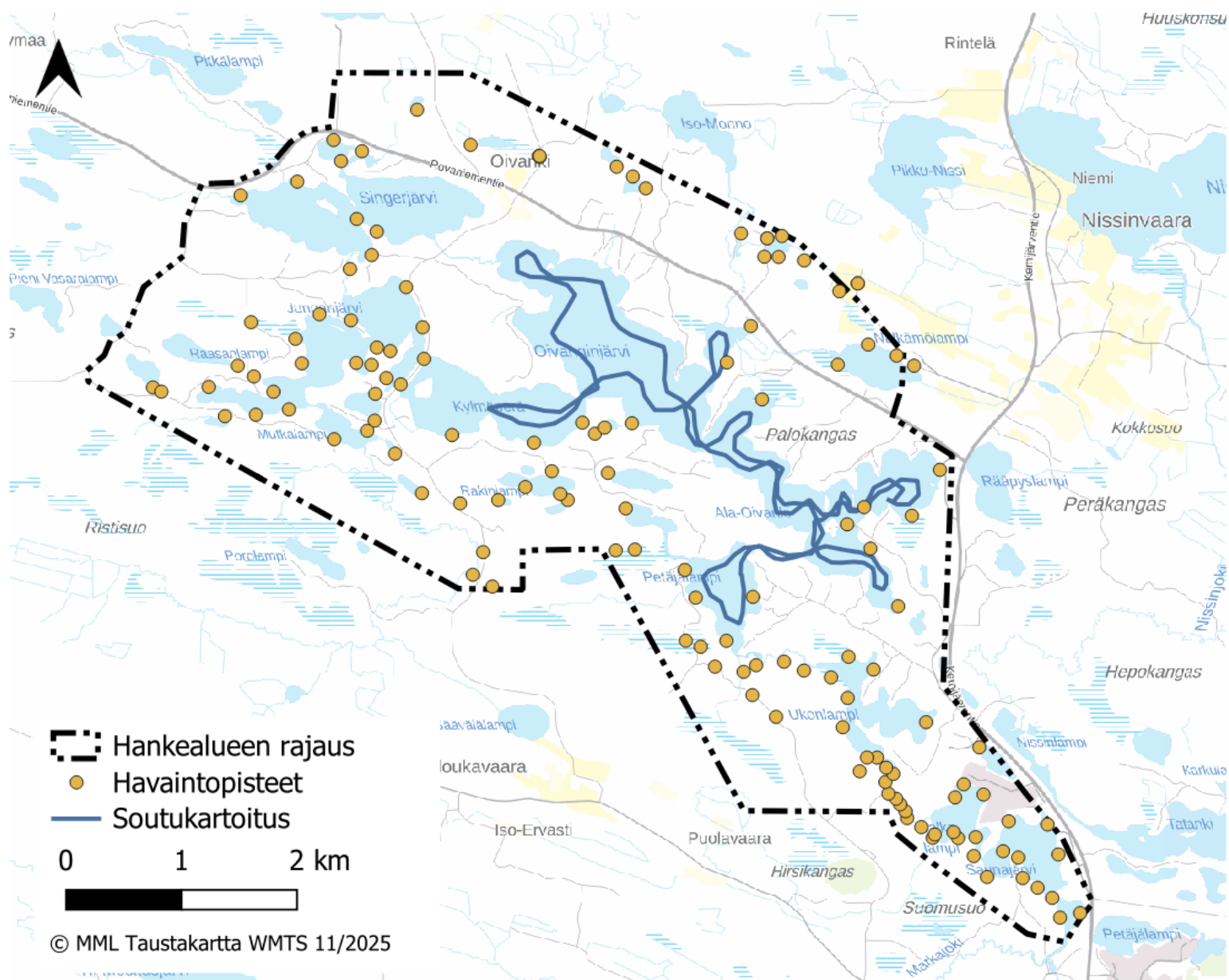
15.11.2025

Taulukko 1. Pesimälinnustuselvitysten ajankohta, työajat ja sääolosuhteet.

Kartoituspäivä	Selvitystyyppi	Aloitusaika	Lopetus aika	Lämpötila alussa	Lämpötila lopussa	Tuulisuus alussa	Tuulisuus lopussa	Pilvisyys alussa	Pilvisyys lopussa
7.4.-8.4.	Pöllökuuntelu	21:00	2:30	-1	-9	1 m/s	0 m/s	1/8	1/8
15.4.-16.4.	Pöllökuuntelu	22:00	2:00	-2	-4	1 m/s	0 m/s	3/8	8/8
20.4.	Kanalinnut	10:30	14:30	3	5	1 m/s	2 m/s	1/8	2/8
21.4.	Kanalinnut	4:00	9:30	-4	1	3 m/s	3 m/s	0/8	1/8
24.4.	Kanalinnut	6:00	8:30	-4	-1	2 m/s	2 m/s	2/8	3/8
24.4.	Kanalinnut	9:00	15:00	-1	2	2 m/s	2 m/s	2/8	3/8
30.4.	Kanalinnut	4:00	11:30	-2	1	1 m/s	2 m/s	1/8	3/8
19.5.	Vesilintu & suo	17:30	21:30	15	11	5 m/s	2 m/s	7/8	1/8
26.5.	Vesilintu & suo	6:00	16:15	7	17	4 m/s	3 m/s	6/8	6/8
27.5.	Vesilintu & suo	6:30	14:00	14	14	2 m/s	4 m/s	3/8	4/8
28.5.	Vesilintu	14:00	20:30	16	10	3 m/s	3 m/s	4/8	8/8
2.6.	Vesilintu	7:00	14:30	8	17	3 m/s	3 m/s	3/8	4/8
4.6.	Piste&Kartoitus	5:00	10:30	8	14	2 m/s	2 m/s	2/8	2/8
5.6.	Piste&Kartoitus	4:20	9:50	7	13	2 m/s	2 m/s	6/8	4/8
13.6.	Kartoitus & suo	10:00	16:30	9	14	4 m/s	3 m/s	0/8	0/8
16.6.	Vesilintu & suo	5:00	15:00	7	16	2 m/s	3 m/s	2/8	4/8
18.6.	Kartoitus	11:00	14:00	13	12	2 m/s	2 m/s	8/8	7/8
23.6.	Kartoitus	10:00	16:00	15	16	5 m/s	5 m/s	7/8	8/8
24.6.	Kartoitus	11:00	15:00	10	12	2 m/s	4 m/s	8/8	8/8

5.3 Vesilintulaskennat

Vesi- ja loppilintujen, sekä rantojen kahlaajalajiston selvittämiseksi tehtiin vesilintulaskentoja kuutena päivänä. Vesilintulaskennat tehtiin Luomuksen antamin ohjein. Laskennat tehtiin rannoilla olevista pisteistä, joista on hyvä näkyvyys, sekä kiertämällä koko Oivankijärven vesialue rannan tuntumassa, veneellä soutaen. Soutukierros tehtiin kahdesti (27.5. ja 16.6.2025). Ensimmäisen soutukierros tehtiin kahden henkilön voimin, jolloin airoissa oli Esko Rätty. Vesistöjen rannoista pienempi osa käveltiin kokonaisuudessaan läpi, etenkin jokireitit (kuva xx).

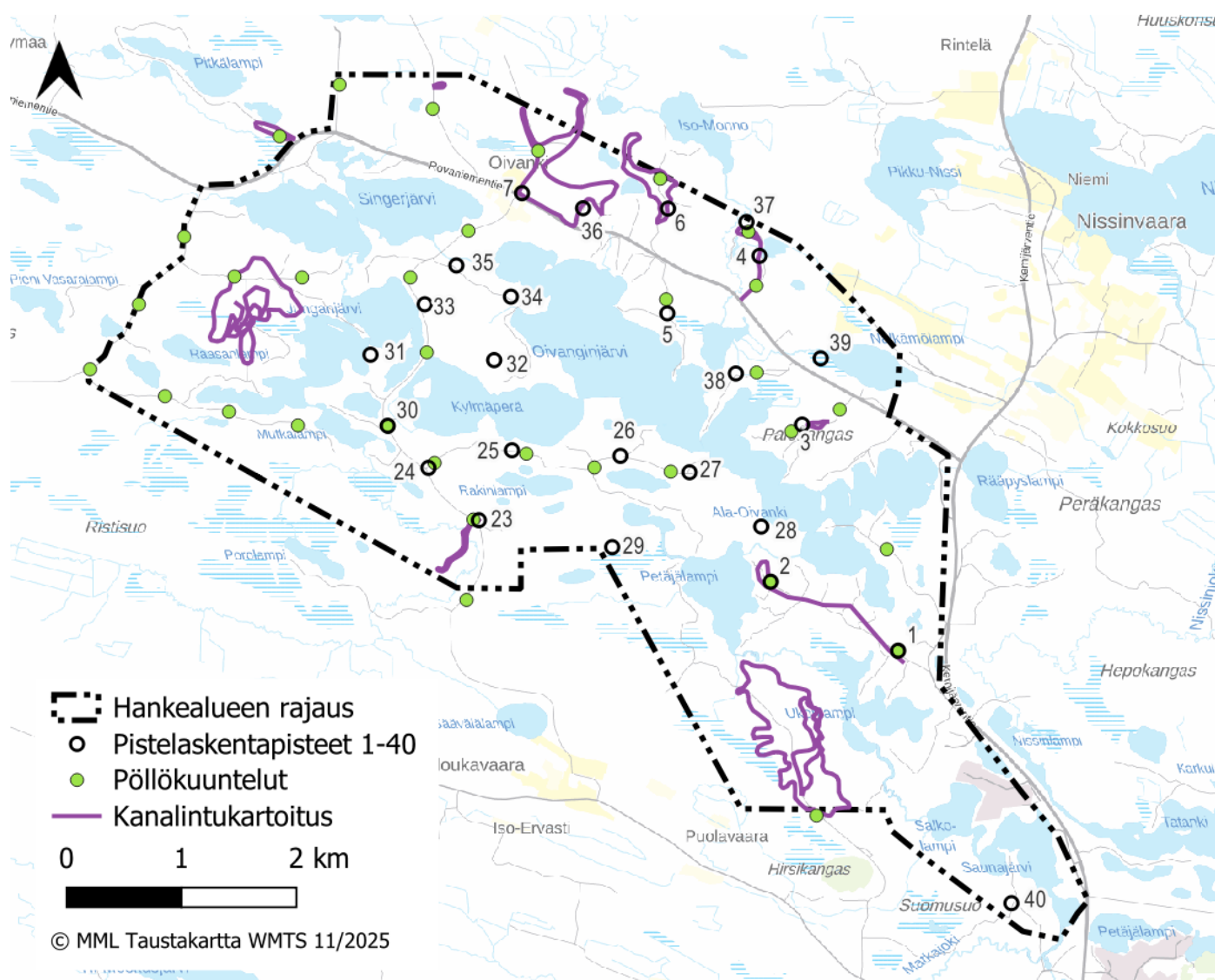

Kuva 3. Vesi- ja suolinnuston kartoituspisteet ja 2 kertaan soudetun kiertoalaskennan reitti.

15.11.2025

5.4 Metsäkanalintujen soidinpaikkaselvitys

Pesimälinnustoseelvitysten lisäksi tehtiin yleispiirteinen metsäkanalintujen soidinpaikkaselvitys, jossa metsäkanalintujen soidinpaikkoja selvitettiin lajien kiivaimpaan soidinaikaan huhtikuun lopussa 2025. Selvitykset kohdennettiin kartta- ja ilmakuvatarkastelun, sekä muun olemassa olevan tiedon perusteella sellaisille alueille, jonne arvioitiin ennakkotietojen perusteella sijoittuvan metsäkanalintujen (metso ja teeri) soidinalueita. Ennen kanalintukartoitusta haastateltiin alueella asuvaa metsästäjää, Vesa Kilpivaaraa, ja hankittiin BirdLife Suomen Tiirapalvelun kautta tietoja alueen kanalintuhavainnoista. Maastokäynnit kohdennettiin etenkin yhtenäisille metsäkuvioille (metso) sekä teeren osalta avoimemmille maastonkohdille. Soidinpaikkaselvityksen aikana pyrittiin suorien lajihavaintojen lisäksi löytämään myös merkkejä lintujen lumijäljistä, jätöksistä ja metsojen hakomis-, eli ruokailupuista. Kanalintuseelvityksen yhteydessä tehtiin havaintoja myös muista aikaisin pesintänsä aloittavista lintulajeista.

Kuva 4. pistelaskennan pisteet, pöllökuuntelupaikat ja kanalintukartoituksen reitit.

5.5 Pöllöselvitys

Selvitysalueella esiintyviä pöllöjä kuunneltiin niiden parhaimpaan soidinaikaan huhtikuussa 2025 yökuuntelumenetelmää soveltamalla. Kuuntelu tapahtui selvitysalueen ja sen lähiympäristön metsäautoteitä pitkin, joilla liikuttiin autolla ja pysähdyttiin kuuntelemaan pöllöjen soidinääntelyä noin 3–5 minuutin ajaksi ja noin 500 metrin–1 kilometrin metrin välein 33 eri pisteessä, jotka sijoituivat mahdollisimman kattavasti koko alueelle (kuva 4). Pöllökuuntelu tehtiin samoissa 33 kuuntelupisteessä ensin 7.4.–8.4. välisenä yönä ja toistettiin 15.4.–16.4. välisenä yönä, koska pöllöjen soidinaktiivisuus voi vaihdella eri öiden välillä.

6 LUONNON YLEISPIIRTEET

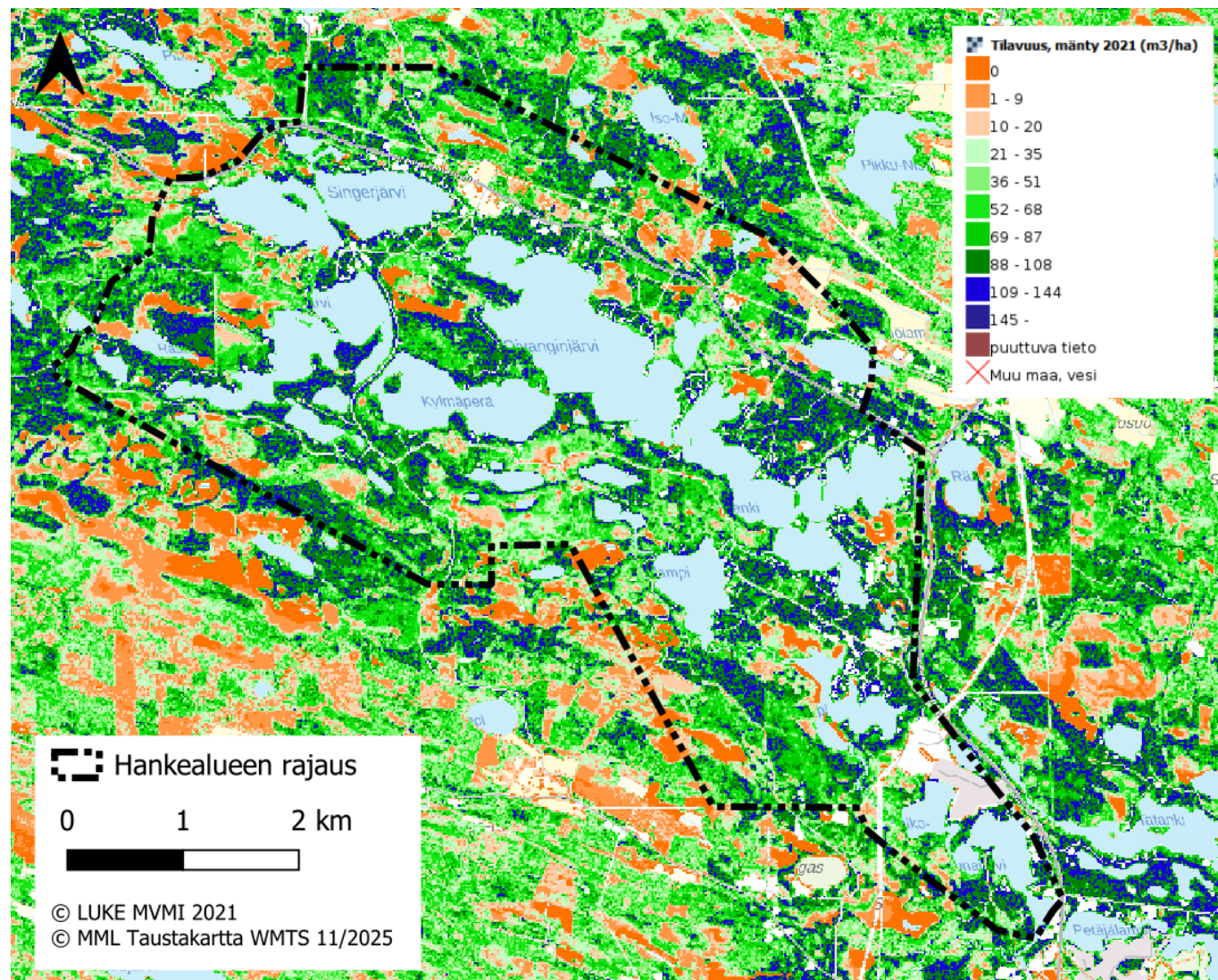
Kuusamon metsät luokitellaan kasvillisuudeltaan Pohjoisboreaaliseen, Koillismaan vyöhykkeen metsäkasvillisuusvyöhykkeeseen ja suot Peräpohjolan aapasoiden vyöhykkeeseen. Kuusamon keskikorkeus on noin 260 mmpy. Korkeus ja sijainti kaukana merialueista tekee ilmastosta mantereisen, johon kuuluu pitkä ja luminen talvi, sekä lyhyehkö kesä ja kasvukausi. Kuusimetsät ovat Koillismaalla vallitsevia. Koska hankealue kuuluu kuitenkin jääkauden aikaisella hiekkaharjujen muodostamalla alueella, missä maaperä on kuivempaa, ovat metsät alueella poikkeuksellisesti etupäässä mäntymetsiä (kuva 5 ja 6). Suot ovat alueella niukkaravinteisiä ja luonnontilaiset vesistöt kirkasvetisiä. Alueelle sijoittuu myös tärkeä pohjavesialue.

Oivankijärven vesistö on rehevöitynyt vuosikymmenten mittaan metsäojien ja Nissinjoesta tulevan ravinnekuorman seurauksena, mutta vuosina 2010–2012 rakennettu Oivangin kosteikko on vähentänyt Nissinjoesta valuvaa ravinnekuormaa. Oivankijärvi tunnetaan perinteisesti hyvänä muikku- ja siikavetenä ja siten se on myös tärkeä

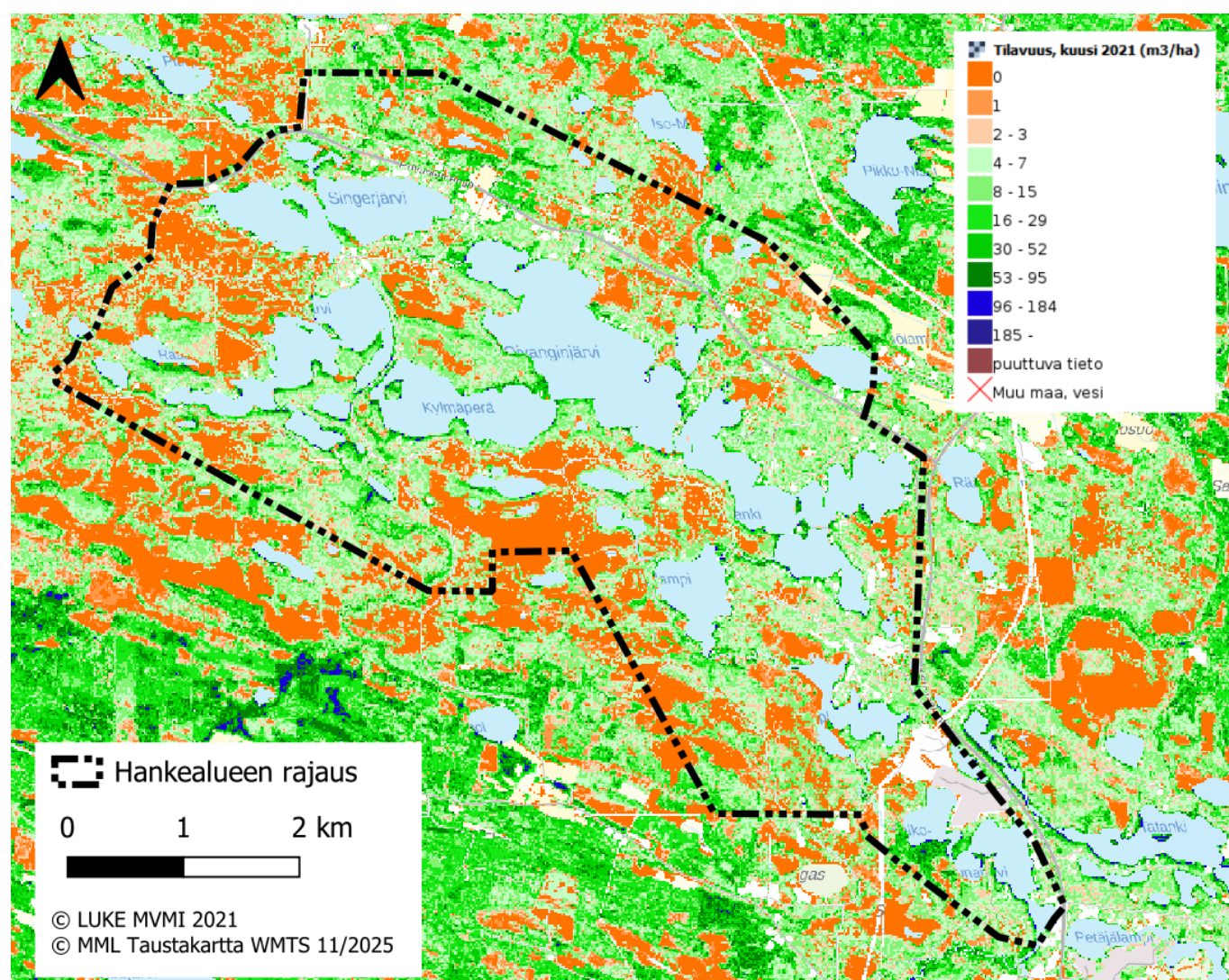
15.11.2025

kalastuskohde paikallisille asukkaille ja mökkiläisille. Vesirutto-kasvuston leviäminen Oivankijärvelle on haitannut kalastusta runsaan kymmenen vuoden ajan, mutta viime vuosina tämän vieraslajin esiintymät vaikuttavat olevan taantumaan päin.

Linnuston suhteen Oivanki-, Singer- ja Jungajärvi, sekä niitä ympäröivät maa-alueet ovat olleet jo pitkään lintuharrastajien keskuudessa tulleet tunnetuksi mm. pilkkasiiven, uivelon, kuikan, ampuhaukan ja lapintiaisen vahvana pesimisalueena.

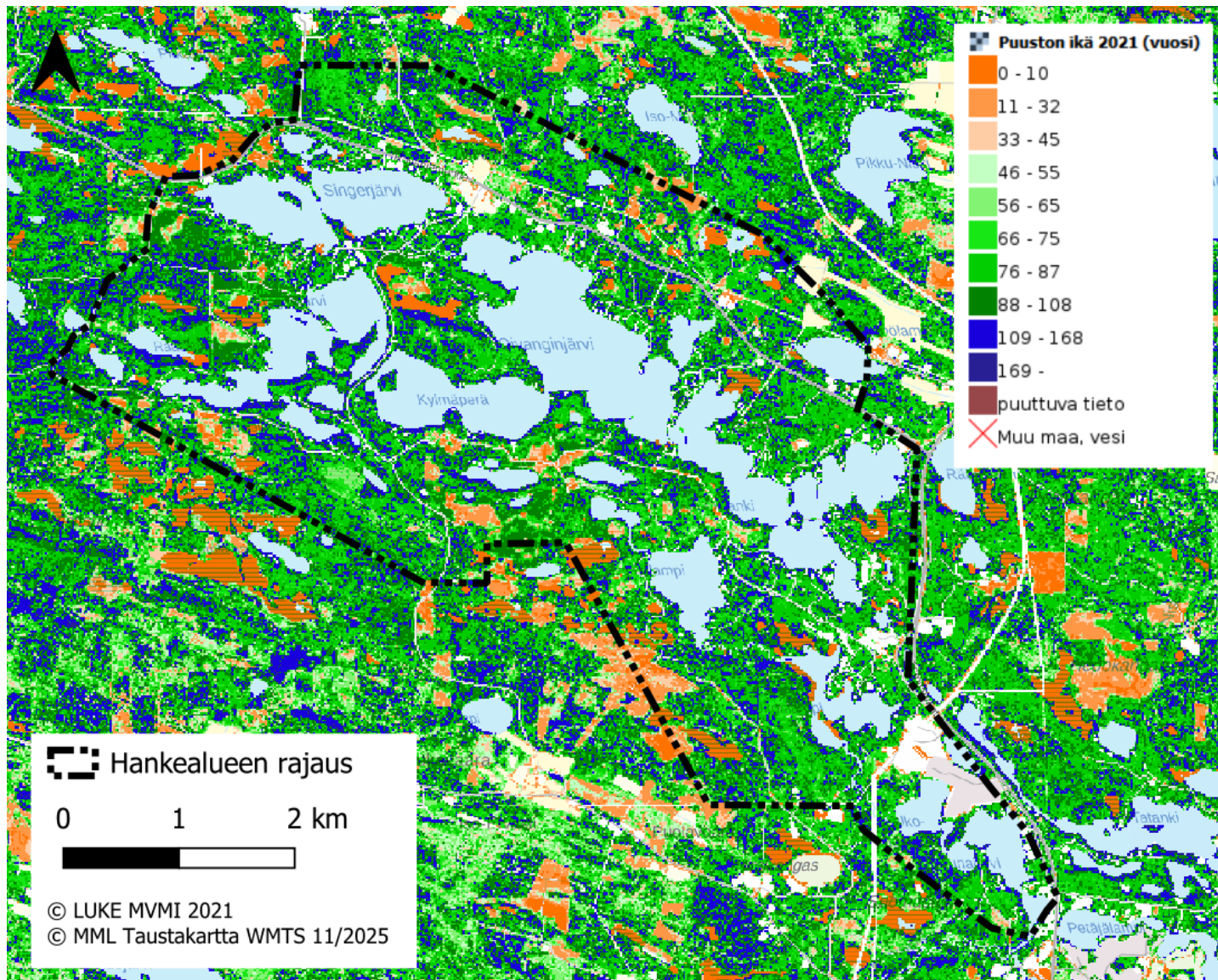

Kuva 5. Mäntypuun tilavuus hankealueella.

Kuva 6. Kuusipuun tilavuus hankealueella.

15.11.2025

Kuva 7. Puuston ikä hankealueella.

Hankealueen metsät ovat pääosin noin 60–80-vuotiasta mäntymetsää. Alueella esiintyy kuitenkin myös selvästi vanhempia, noin 88–168 vuoden ikäistä mäntymetsää, mikä edesauttaa vahojen metsien lintulajien esiintymistä alueella (kuva 7).

7 SELVITYKSEN TULOKSET

7.1 Linnuston yleispiirteet

Linnustossa näkyy selvästi alueen biotooppien jakauma: lajistossa on paljon mäntymetsissä ja karuissa vesistöissä viihtyviä lajeja ja niiden parimäärät ovat melko suuria. Vastaavasti kuusi- tai lehtimetsissä viihtyviä lajeja on vähän ja niiden parimäärät jäävät pieniksi. Linnustonselvityksessä havaittiin koko selvitysalueella yhteensä 89 lintulajia. Niistä 87 lajin tulkittiin alueella varmasti tai todennäköisesti pesiviksi. Toteutettujen pistelaskentojen perusteella alueella pesivän maalinnuston tiheys on noin 124 paria/km², joka on seudullisen keskiarvon kaltainen (Väisänen ym. 1998). Pistelaskennoissa tehtiin havainnot 46 lintulajista ja 495 lintuparista. Vesilintulaskennat, pöllö- ja kanalintuselvitykset, sekä kartoituslaskennat tuottivat lisähavaintoja 43 sellaisesta lajista, joita ei havaittu pistelaskennoissa. Koko alueella pesii yhteensä arviolta noin 3000 lintuparia. Kaikki pesimälinnustonselvityksessä havaitut lajit on esitetty kahdessa liitteessä, kaikki pistelaskennoissa havaitut lajit liitteessä 1 ja näiden lajien lisäksi kartoituslaskennoissa ja muissa linnustonselvityksissä havaitut lajit liitteessä 2. Samoista liitteistä löytyy myös lajikohtaiset parimääräarviot ja mahdollinen huomionarvoisuus.

Selvitysalueen varpuslintulajisto koostuu suurimmaksi osaksi alueellisesti tavanomaisesta lajistosta: metsän yleislajeista ja havumetsälajeista, sekä suolajeista (luokittelu: Väisänen ym. 1998). Selvitysalueen pistelaskentojen perusteella alueen ylivoimaisesti runsaslukuisimmat pesimälajit ovat runsausjärjestyksessä harmaasieppo, hömötiainen, leppälintu, pajulintu järripeippo, räkättirastas, talitiainen, vihervarpunen ja peippo, jotka edustavat pistelaskentatulosten perusteella yli puolta kaikista selvitysalueen maa-alueilla (metsät ja suot) pesivistä lintupareista (=dominanssi). Kartoituslaskennoissa tehtiin havaintoja myös harvalukuisimmista lajeista (kuvat 8 ja 9).

Hömötiaisen, leppälinnun, lapintiaisen ja kulo-rastaan pesimätiheydet ovat alueella huomattavan suuria (taulukko 2). Ne kuvastavat alueen metsien kohtuullisen korkeaa luonnontilaisuusastetta. Vanhaa puustoa ja lahoppuuta, sekä kololinnuille sopivia pesäpaikkoja löytyy yhä Oivangin alueen metsistä huomattavasti enemmän, kuin Koillismaahan ja koko Suomen metsistä keskimäärin. Leppälinnulle Oivangin metsät ovat optimaalista biotooppia, koska valoisia, vanhoja mäntymetsiä ja niiden tarjoamia kolopuita on alueella huomattava määrä. Myös hömötiaisen runsautta selittää lahopuiden ja riittävän vahojen metsien esiintyminen, jonne se voi kaivertaa itse pesäkolonsa ja varastoida ruokaa talven yli selviämistä varten. Talousmetsissä hömö- ja lapintiaisen, sekä leppälintu ja kulo-rastas ovat huomattavasti harvalukuisempia. Lapintiaisen taantuu kovaa vauhtia Kuusamossa, jossa se pesii lajin levinneisyysalueen eteläisellä rajalla, mutta Oivangin vanhat metsät tarjoavat sille vielä mahdollisuuden selvitä ympäri vuoden. Myös metso ja kuukkeli hyötyvät vanhojen metsien tarjoamasta elintilasta ja ne ovat täällä keskimäärin metsäympäristöä runsaampia.

15.11.2025

Pistelaskennan tuottamat parimääräarviot ovat kuitenkin osin suuntaa antavia, ja niitä on korjattu lopullisessa arvioissa kartoituslaskennan ja aiemmin lajista saadun tiedon avulla. Esimerkiksi lapintiaisen tiheys on alueella suhteellisen suuri, mutta ei kuitenkaan sellainen kuin pistelaskenta antaa tiheysarvoksi.

Taulukko 2. Alueen 20 yleisintä, pistelaskennoissa havaittua lajia, runsausjärjestyksessä. Hav. = pistelaskennoissa tehtyjen havaintojen parimäärä, tiheys (paria/km²), lajin parimääräarvio koko selvitysalueen maapinta-alalla (20,5/km²) ja dominanssi, eli lajin parimäärän osuus pistelaskennoissa esiintyvien lajien parimäärästä, sekä lajin suosima elinympäristö. Uhanalaiset lajit on tummennettu.

Laji	Hav.	Tiheys	Pareja	Dominanssi	Elinympäristö
Harmaasieppo (<i>Muscicapa striata</i>)	14	21,18	434	17,10 %	Metsän yleislajit
Hömötiainen (<i>Poecile montanus</i>)	11	12,39	254	10,01 %	Metsän yleislajit
Leppälintu (<i>Phoenicurus phoenicurus</i>)	71	8,06	165	6,51 %	Havumetsät
Pajulintu (<i>Phylloscopus trochilus</i>)	41	7,89	162	6,38 %	Metsän yleislajit
Järripeippo (<i>Fringilla montifringilla</i>)	35	6,98	143	5,64 %	Metsän yleislajit
Räkättirastas (<i>Turdus pilaris</i>)	7	6,95	143	5,62 %	Pellot ja rakennettu maa
Talitiainen (<i>Parus major</i>)	7	5,92	121	4,78 %	Metsän yleislajit
Vihervarpunen (<i>Carduelis spinus</i>)	32	5,82	119	4,70 %	Havumetsät
Peippo (<i>Fringilla coelebs</i>)	23	5,59	115	4,51 %	Metsän yleislajit
Teeri (<i>Tetrao tetrix</i>)	11	4,04	83	3,26 %	Metsän yleislajit
Kirjosieppo (<i>Ficedula hypoleuca</i>)	9	3,51	72	2,83 %	Metsän yleislajit
Lapintiaisen (<i>Poecile cinctus</i>)	1	2,96	61	2,39 %	Vanhat metsät
Keltävästäräkki (<i>Motacilla flava</i>)	3	2,82	58	2,28 %	Suot
Metsäkirvinen (<i>Anthus trivialis</i>)	21	2,72	56	2,20 %	Metsän yleislajit
Kulorastas (<i>Turdus viscivorus</i>)	20	2,64	54	2,13 %	Vanhat metsät
Punakylkirastas (<i>Turdus iliacus</i>)	12	2,58	53	2,08 %	Metsän yleislajit
Käpytikka (<i>Dendrocopos major</i>)	7	2,44	50	1,97 %	Metsän yleislajit
Riekko (<i>Lagopus lagopus</i>)	1	2,28	47	1,84 %	Suot
Urpiaisen (<i>Carduelis flammea</i>)	16	2,02	41	1,63 %	Metsän yleislajit
Liro (<i>Tringa glareola</i>)	11	1,97	40	1,59 %	Suot

7.2 Petolinnut

Pöllöselvityksessä tehtiin vain yksi soidinhavainto. Viirupöllö soidinsi 7.4.-8.4.2025 välisenä yönä läpi koko yön. Sitä ei havaittu kuitenkaan seuraavana kuunteluyönä, eikä myöhemminkään keväällä, vaikka sama paikka tarkastettiin kolmesti. Alueelta etsittiin kesäkuussa pesää, tai sopivaa pesäpaikkaa, mutta koska sellaista ei löytynyt voidaan melkoisella varmuudella todeta, ettei laji pesinyt soidinpaikalla, tai sen läheisyydessä. Kyseessä saattoi olla yksinäinen viirupöllökoiras. Muista pöllöistä ei tehty havaintoja. Vuosi 2025 oli toinen peräkkäinen huono pöllövuosi Kuusamossa ja koko Koillismaalla. Pöllöjen reviirit ja pesät olivat myyräkadon takia todella vähissä vuonna 2025 laajasti koko Koillismaalla. Viirupöllöreviirin paikka on esitetty viranomaiselle tarkoitettussa liitteessä, yhdessä metson soidinalueiden kanssa.

Päiväpetolinnuista alueella havaittiin neljä lajia; merikotka, sääksi, tuulihaukka ja ampuhaukka. Merikotka, tai sääksi eivät pesi alueella, eivätkä myöskään selvitysalueen lähiympäristössä. Kalasääski kantoi kalaa kynsissään Housusuota ylittäessään, lentäen kohti pohjoista, mutta tuosta ilmansuunasta ei ole tiedossa olevaa pesää. Merikotka havaittiin keväällä kaartelemassa korkealla selvitysalueen yllä ja toisen kerran Oivangin kosteikolla käyttämässä vesilintusaalista. Ampuhaukka (parimääräarvio 2–5 pesivää paria) ja tuulihaukka (2–4 paria) pesivät harvalukuisina alueella.

Kaikki neljä kanalintulajia pesivät alueella; metso (parimääräarvio 25–30 pesivää paria), teeri (30–40 paria), riekko (15–20 paria) ja pyy (5–10 paria). Pistelaskennat eivät sovellu kovin hyvin kanalintujen, tai petolintujen parimäärien arviointiin, siksi pistelaskentojen tuottamat parimääräarviot on tulkittu tässä lajien yliarvioiksi ja parimääräarvioita on kohtuullistettu. Yhtään kanalintujen pesää, tai poikuetta ei linnustaselvityksissä havaittu. Kartoitusten aikana tehtiin 4 havaintoa riekosta, noin kymmenen havaintoa teeristä, 17 havaintoa metsoista ja vain yksi pyyhavainto. Teeriä soi ainakin kolmesta suunnasta alueen ulkopuolella, mutta yhtään useamman teerikukon soidinta ei onnistuttu löytämään alueen sisältä. Vuosi 2025 onkin yksi huonoimmista teerivuosista pitkään aikaan muutenkin Kuusamossa, lajin määrät olivat pohjalukemissa. Metson soitimia löytyi neljä, kolme sellaista, joissa kukkoja oli soitimella useampia kukkoja ja yksi soidin, jossa oli vain yksittäinen kukko. Koppeloiden oli suurimmilla soitimilla havaintojen ja jälkien perustella 2–9. Metsojen soidinpaikat on esitetty vain viranomaisille tarkoitettulla erillisellä liitteellä.

15.11.2025

7.3 Kosteikkojen ja kulttuuriympäristön linnut

Suot ovat alueella melko pienialaisia, mutta niillä pesii kuitenkin kohtuullisen monipuolinen linnusto. Kahlaajista soilla pesivät liro (koko selvitysalueella noin 35–40 pesivää paria), valkoviklo (15–25 paria), pikkukuovi (10–15 paria), taivaanvuohi (5–10 paria), kuovi (3–5 paria) ja kapustarinta (1–5 paria). Vaikka kurki on runsastunut viimeisen 20 vuoden aikana koko Suomessa, on se alueella harvalukuinen, vain yksi hautova kurki löytyi alueelta ja lajin parimääräarvio koko alueella on vain 2–3 paria. Muutamilla suolammilla pesivät telkkä, tukkasotka, haapana, sinisorsa ja tavi. Soilla pesivät myös selkälokki, kalalokki, harmaalokki ja yksittäisiä tiiroja. Suot ovat tärkeä pesimä- ja ruokailuympäristö myös teerelle, riekolle ja kuukkelille, sekä monille varpuslinnuille, kuten pohjansirkulle, niittykirviselle ja keltävästäräkille. Parhaat lintusuot on rajattu tärkeiksi lintualueiksi.

Alueella pesii 11 vesilintulajia; laulujoutsen, haapana, tavi, sinisorsa, tukkasotka, pilkkasiipi, telkkä, uivelo, tukkakoskelo, isokoskelo ja kuikka (taulukko 3). Joutsenen ja muiden puolisuokeltajien (haapana, tavi ja sinisorsa), sekä tukkasotkan esiintyminen keskittyy matalille vesialueille, mistä niille löytyy ravinnoksi kelpavaa vesikasvillisuutta. Muut vesilinnut käyttävät ravinnokseen pieniä kaloja ja veden selkärangottomia ja ne viihtyvät nimenomaan karujen vesistöjen oloissa, myös niiden selkävesialueilla. Telkkä on ylivoimaisesti yleisin alueella pesivä vesilintu, sen parimääräarvio koko selvitysalueella on 55–65 pesivää paria. Telkkiä esiintyy koko alueella, myös keskikokoisilla lammilla. Seuraavaksi yleisimmät ovat tavi (25–35 paria), sinisorsa (20–30 paria), kuikka (18–25 paria), haapana (15–22 paria), isokoskelo (14–18 paria) ja tukkasotka (7–12 paria). Kuikka suosii suurimpia Oivanki- ja Singerjärven vesialueita, mutta se pesii myös muiden pienempien kirkasvetisten lampien rannoilla, kuten Syvä-, Nälkämö- ja Kaivolammella. Myös Kylmäperä ja Jungajärvi ovat useamman kuikkaparin pesimä- ja ruokailualueita.

Kulttuuriympäristön lajeista Oivangin selvitysalueella pesivät varpunen, viherpeippo, haarapääsky, räystäspääsky, keltasirkku ja kuovi. Lähes kaikki niistä esiintyvät vain Oivangin kylässä ja Pölkyn teollisuusalueella, kuovi kuitenkin lähinnä suoalueilla.

Taulukko 3. Alueella pesivät vesi- ja lokkilinnut, sekä kahlaajat, havaintomäärät, lajin parimääräarvio koko selvitysalueella (31,5/km²) ja lajin suosima elinympäristö. Uhanalaiset lajit on tummennettu.

Laji	Havaintoja	Parimäärä	Elinympäristö
Laulujoutsen (<i>Cygnus cygnus</i>)	18	6–8	Karut sisävedet
Haapana (<i>Anas penelope</i>)	14	15–22	Karut sisävedet
Tavi (<i>Anas crecca</i>)	20	25–35	Karut sisävedet
Sinisorsa (<i>Anas platyrhynchos</i>)	15	20–30	Karut sisävedet
Tukkasotka (<i>Aythya fuligula</i>)	7	7–12	Kosteikot
Pilkkasiipi (<i>Melanitta fusca</i>)	4	4–5	Saaristo
Telkkä (<i>Bucephala clangula</i>)	55	55–65	Karut sisävedet
Uivelo (<i>Mergellus albellus</i>)	1	3–5	Karut sisävedet
Tukkakoskelo (<i>Mergus serrator</i>)	5	5–8	Karut sisävedet
Isokoskelo (<i>Mergus merganser</i>)	16	14–18	Karut sisävedet
Kuikka (<i>Gavia arctica</i>)	23	18–25	Karut sisävedet
Naurulokki (<i>Croicocephalus ridibundus</i>)	2	4–6	Kosteikot
Kalalokki (<i>Larus canus</i>)	10	8–14	Karut sisävedet
Selkälokki (<i>Larus fuscus</i>)	3	3–5	Karut sisävedet
Harmaalokki (<i>Larus argentatus</i>)	1	1–2	Karut sisävedet
Pikkulokki (<i>Hydrocoloeus minutus</i>)	6	5–10	Kosteikot
Kalatiira (<i>Sterna hirundo</i>)	9	8–15	Karut sisävedet
Lapintiira (<i>Sterna paradisaea</i>)	2	3–5	Saaristo
Rantasipi (<i>Actitis hypoleucos</i>)	18	25–30	Karut sisävedet
Kapustarinta (<i>Pluvialis apricaria</i>)	1	1–5	Tunturit
Liro (<i>Tringa glareola</i>)	11	35–40	Suot
Valkoviklo (<i>Tringa nebularia</i>)	25	15–25	Suot
Metsäviklo (<i>Tringa ochropus</i>)	3	3–5	Havumetsät
Kuovi (<i>Numenius arquata</i>)	4	3–5	Pellot ja rakennettu maa
Pikkukuovi (<i>Numenius phaeopus</i>)	12	10–15	Suot
Taivaanvuohi (<i>Gallinago gallinago</i>)	3	5–10	Kosteikot

Uiveloiden vähälukuisuus kesällä 2025 yllätti (vain yksi havainto), sillä alue on ollut aiemmin uivelon vahvaa esiintymisaluetta. Vaikka tarkkoja laskentoja ei ole aiemmin alueella tehty, on uiveloiden parimäärä aiemmin ollut todennäköisesti paljon suurempi, vähintään nyt arvoituun parimäärään (3–5 paria) verrattuna monikertainen,

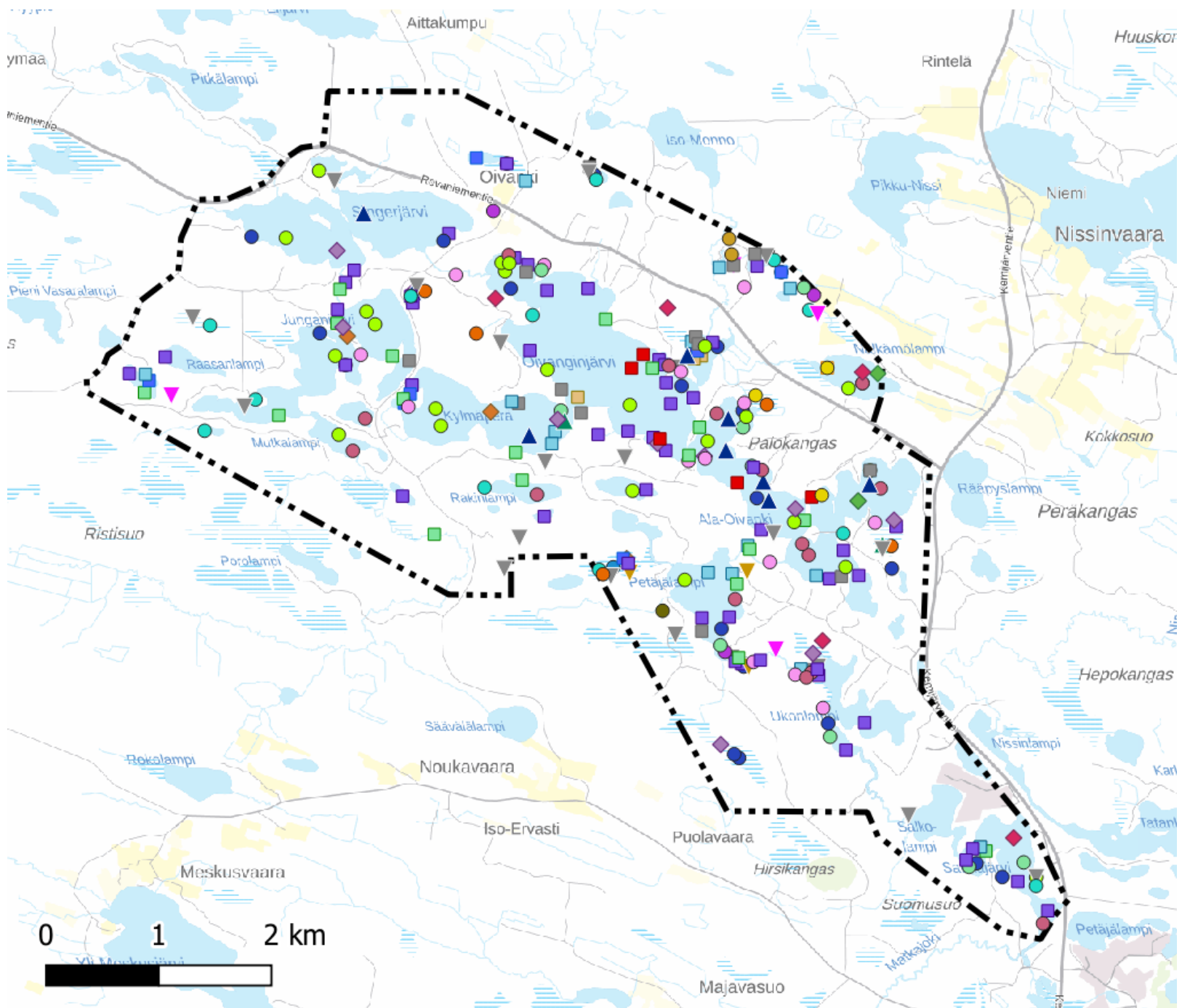
15.11.2025

todennäköisesti 3–5 kertainen. Telkkä, uivelo ja isokoskelo ovat kolopesijöitä, jotka pesivät mieluusti alueen vesistöjen rannoille ripustetuissa pöntöissä, mutta myös luonnonkoloissa.

Alueella pesivään loppilinnustoon kuuluvat kaikki Kuusamossa pesivät lokit, joita runsausjärjestyksessä ovat kalalokki (parimääräarvio koko selvitysalueella 14–18 paria), pikkulokki (5–10 paria), naurulokki (4–6 paria), selkälokki (3–5 paria) ja harmaalokki (1–2 paria). Loppilintuihin luetaan myös tiirat, kalatiira (8–15 paria) ja lapintiira (3–5 paria). Yhtään loppiluotoa, tai -saarta ei alueelta löytynyt, sen sijaan alueen lokit ja tiirat pesivät yksittäispartein, tai muutaman parin pieninä yhdyskuntina soilla, pienten lampien rannoilla, tai muilla kosteikoilla. Loppilinnuista etenkin naurulokkien ja tiirojen on havaittu tutkimuksissa olevan tärkeitä myös niiden lähistöllä pesivien vesilintujen pesimismenestykselle. Loppilinnut nimittäin puolustavat omaa pesää petoeläimiä (nisäkäspeitoja ja petolin-tuja) vastaan ankarasti puolustautuen ja suojelevat näin myös vesilintujen pesintöjä petoeläimiltä.

7.4 Kartoituslaskennan lintuhavainnot kartalla

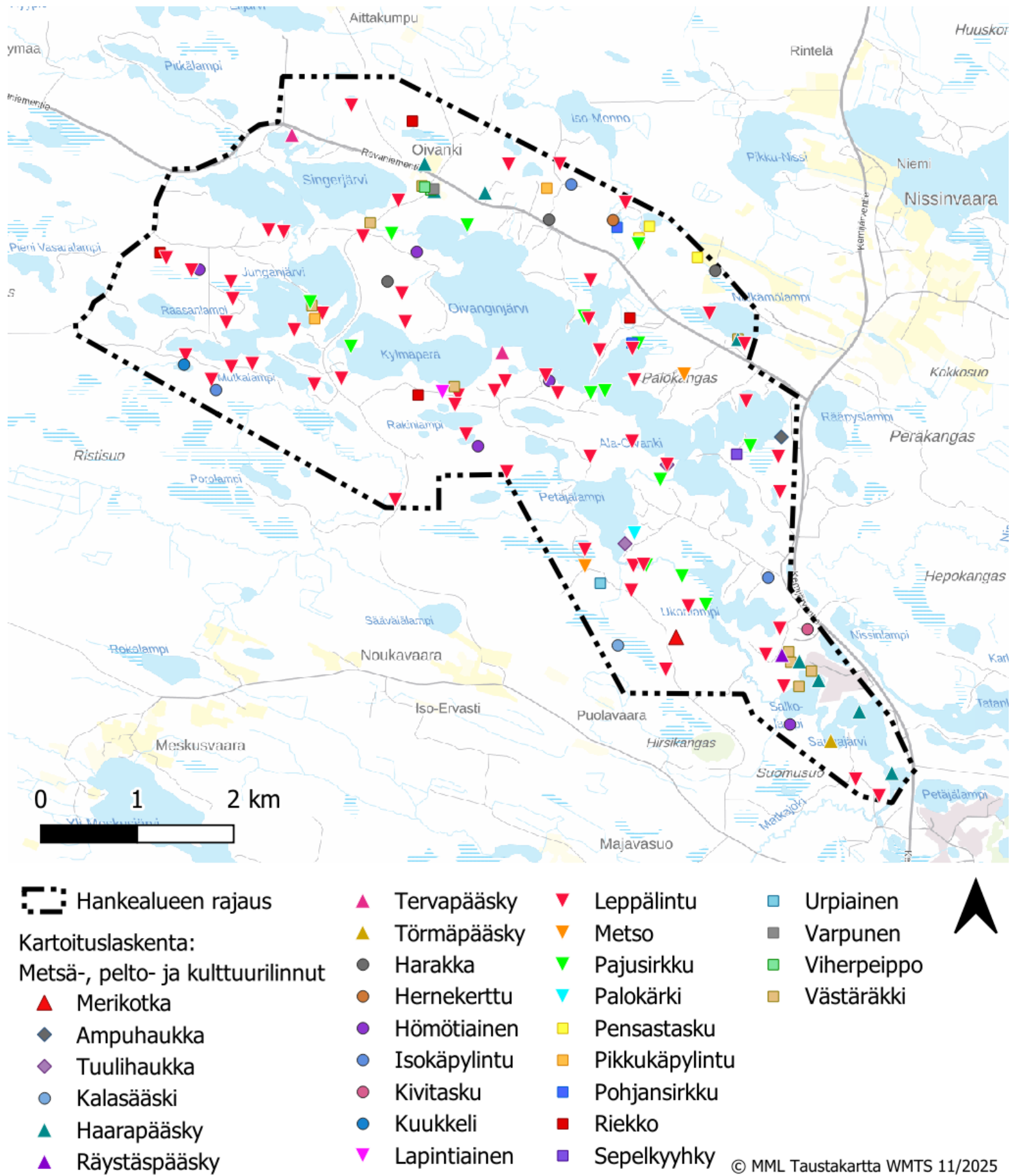
Kahdessa alla olevassa kartassa on kuvattu kartoituslaskennassa havaittujen huomionarvoisten lajien havaintopaikat.

© MML Taustakartta WMTS 11/2025

Kuva 8. Vesi- ja kosteikkolintujen havaintopaikat kartoituslaskennassa.

15.11.2025

Kuva 9. Kartoituslaskennassa havaitut ”muut kuin vesi- ja kosteikkolinnut” havaintopaikoittain.

7.5 Suojelullisesti huomionarvoiset lajit

Havaituista varmasti tai todennäköisesti pesivistä lajeista yli puolet, eli 54 lintulajia on suojelullisesti huomionarvoisia (uhanalaisia, silmälläpidettäviä, alueellisesti uhanalaisia, lintudirektiivin liitteen I lajeja tai Suomen kansainvälisiä vastuulajeja). Selvitysalueella varmasti tai todennäköisesti pesivistä lajeista valtakunnallisesti uhanalaisiksi (vähintään VU, vaarantunut) luokiteltuja ovat haapana, tukkasotka, pilkkasiipi, naurulokki, selkälokki, harmaalokki, pyy, riekko, haarapääsky, rästaspääsky, törmöpääsky, tervapääsky, hömö- ja työhtiäinen, pensastasku, viherpeippo, varpunen ja pajusirkku. Uhanalaisia lajeja esiintyy Oivangin selvitysalueella siten pesivänä yhteensä 19 lintulajia. Uhanalaisista pesimälajeista pilkkasiipi on myös kansainvälisesti uhanalainen vesilintulaji. Alueellisesti uhanalaisia (RT) lajeja ovat lisäksi viirupöllö, lapintiainen, puukiipijä ja niittykirvinen (taulukko 4). Silmälläpidettävät lajit (NT) ovat lajeja, joiden pesimäkanta on valtakunnallisesti selvästi taantunut, mutta ei kuitenkaan niin jyrkästi ja nopeasti, että laji olisi vielä uhanalainen. Näitä silmälläpidettäviä lajeja Oivangin pesimälinnustossa on 14 lintulajia.

Alueella ei esiinny luonnonsuojelulain ja -asetuksen nojalla erityistä suojelua vaativaksi säädettyjä lajeja (maakotka, merikotka, muuttohaukka). Satunnaisesti alueella havaittiin kerran sääksi ja merikotka, jotka eivät kuitenkaan pesi alueella, eivätkä myöskään sen läheisyydessä. Huomionarvoiset lajit, niiden havaintomäärät, parimääräriiot ja suojelustatus, sekä huomionarvoisuus on esitetty taulukossa alla olevassa taulukossa (taulukko 4). Parimääräviota tehdessä on käytetty hyväksi sekä pistelaskennan, että kartoituslaskennan havaintomääriä.

15.11.2025

Taulukko 4. Selvitysalueen pesimälinnustoselevitysten aikana havaitut, suojelullisesti arvokkaat 53 lintulajia. Lajien arvioidut pesivien parien parimäärät; valtakunnallinen uhanalaisuus (UHEX) ja 4a = alueellisesti uhanalainen Pohjoisborealisella, Koillismaan (4a) alueella) (Suomen lajien kansallinen ja alueellinen uhanalaisuusluokittelu (Hyvärinen ym. 2019, Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus 2021); KVI = Suomen kansainvälinen erityisvastuulaji ja; EU = EU:n lintudirektiivin liitteen I laji (Rassi ym. 2001), sekä; lajin suosima elinympäristö. Uhanalaiset lajit on tummennettu.

Laji	Parimäärä	UHEX	RT			Elinympäristö
			4a	KVI	EU	
Laulujoutsen (<i>Cygnus cygnus</i>)	6–8			x	x	Karut sisävedet
Haapana (<i>Anas penelope</i>)	15–22	VU		x		Karut sisävedet
Tavi (<i>Anas crecca</i>)	25–35			x		Karut sisävedet
Tukkasotka (<i>Aythya fuligula</i>)	7–12	EN		x		Kosteikot
Pilkkasiipi (<i>Melanitta fusca</i>)	4–5	VU		x		Saaristo
Telkkä (<i>Bucephala clangula</i>)	55–65			x		Karut sisävedet
Uivelo (<i>Mergellus albellus</i>)	3–5			x	x	Karut sisävedet
Tukkakoskelo (<i>Mergus serrator</i>)	5–8	NT		x		Karut sisävedet
Isokoskelo (<i>Mergus merganser</i>)	14–18	NT		x		Karut sisävedet
Kuikka (<i>Gavia arctica</i>)	18–25				x	Karut sisävedet
Kurki (<i>Grus grus</i>)	2–3				x	Suot
Pyy (<i>Bonasa bonasia</i>)	5–10	VU			x	Havumetsät
Metso (<i>Tetrao urogallus</i>)	20–25			x	x	Vanhat metsät
Teeri (<i>Tetrao tetrix</i>)	30–40			x	x	Metsän yleislajit
Riekkö (<i>Lagopus lagopus</i>)	15–20	VU				Suot
Tuulihaukka (<i>Falco tinnunculus</i>)	2–4					Pellot ja rakennettu maa
Ampuhaukka (<i>Falco columbarius</i>)	2–5				x	Havumetsät
Kapustarinta (<i>Pluvialis apricaria</i>)	1–5				x	Tunturit
Naurulokki (<i>C. ridibundus</i>)	4–6	VU				Kosteikot
Selkälokki (<i>Larus fuscus</i>)	3–5	EN		x		Karut sisävedet
Harmaalokki (<i>Larus argentatus</i>)	1–2	VU				Karut sisävedet
Pikkulokki (<i>Hydrocoloeus minutus</i>)	5–10			x	x	Kosteikot
Kalatiira (<i>Sterna hirundo</i>)	8–15			x	x	Karut sisävedet
Lapintiira (<i>Sterna paradisaea</i>)	3–5				x	Saaristo
Rantasipi (<i>Actitis hypoleucos</i>)	25–30			x		Karut sisävedet
Liro (<i>Tringa glareola</i>)	35–40	NT		x	x	Suot
Valkoviklo (<i>Tringa nebularia</i>)	15–25	NT		x		Suot
Pikkukuovi (<i>Numenius phaeopus</i>)	10–15			x		Suot
Kuovi (<i>Numenius arquata</i>)	3–5	NT		x		Pellot ja rakennettu maa
Taivaanvuohi (<i>Gallinago gallinago</i>)	5–10	NT				Kosteikot
Viirupöllö (<i>Strix uralensis</i>)	1–2	RT			x	Havumetsät
Palokärki (<i>Dryocopus martius</i>)	2–4				x	Vanhat metsät
Törmäpääsky (<i>Riparia riparia</i>)	5–10	EN				Pellot ja rakennettu maa
Haarapääsky (<i>Hirundo rustica</i>)	13–20	VU				Pellot ja rakennettu maa
Räystäpääsky (<i>Delichon urbicum</i>)	7–15	EN				Pellot ja rakennettu maa
Västäräkki (<i>Motacilla alba</i>)	10–15	NT				Pellot ja rakennettu maa
Leppälintu (<i>Phoenicurus phoenicurus</i>)	165			x		Havumetsät
Järripeippo (<i>Fringilla montifringilla</i>)	143	NT				Metsän yleislajit
Niittykirvinen (<i>Anthus pratensis</i>)	21		RT			Suot
Ruokokerttunen (<i>A. schoenobaenus</i>)	2–4	NT				Kosteikot
Pensastasku (<i>Saicola rubetra</i>)	7	VU				Pellot ja rakennettu maa
Hömötiainen (<i>Poecile montanus</i>)	70–140	EN				Metsän yleislajit
Lapintiainen (<i>Poecile cinctus</i>)	5–10	NT	RT			Vanhat metsät
Töyhtötiainen (<i>L. cristatus</i>)	3–5	VU				Havumetsät
Puukiipijä (<i>Certhia familiaris</i>)	4–8		RT			Vanhat metsät
Närhi (<i>Garrulus glandarius</i>)	2–5	NT				Havumetsät
Harakka (<i>Pica pica</i>)	7–10	NT				Pellot ja rakennettu maa
Kuukkeli (<i>Perisoreus infaustus</i>)	4–8	NT		x		Vanhat metsät
Isokäpylintu (<i>Loxia pytyopsittacus</i>)	8			x		Havumetsät
Tervapääsky (<i>Apus apus</i>)	5–8	EN				Pellot ja rakennettu maa
Varpunen (<i>Passer domesticus</i>)	5–7	EN				Pellot ja rakennettu maa
Viherpeippo (<i>Carduelis chloris</i>)	7	EN				Pellot ja rakennettu maa
Pohjansirkku (<i>Emberiza rustica</i>)	30–40	NT				Havumetsät
Pajusirkku (<i>Emberiza schoeniclus</i>)	40	VU				Kosteikot
YHTEENSÄ	909–1171					

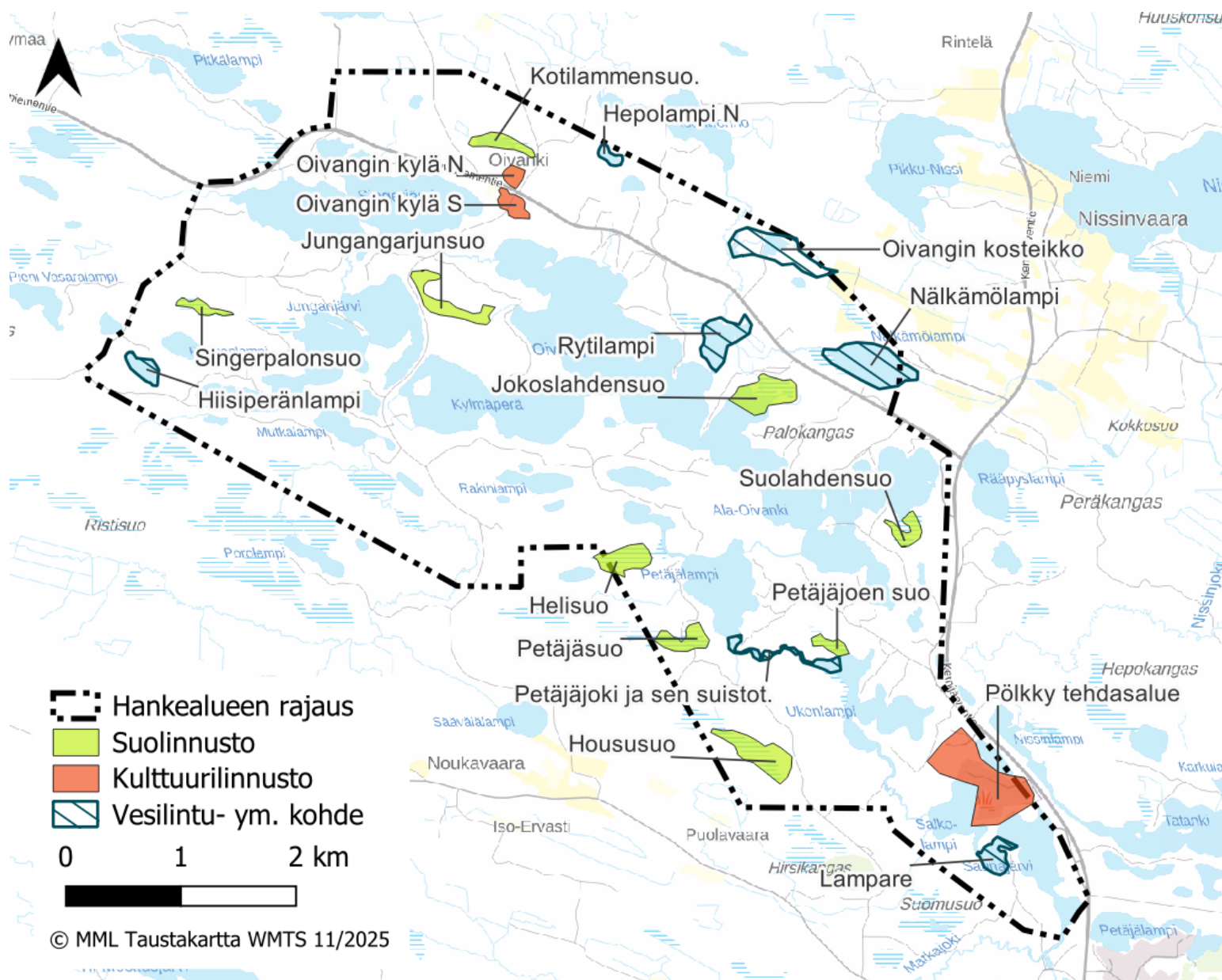
15.11.2025

Huomionarvoista lajeista Oivangin selvitysalueen pesimälajeista yhteensä 22 on Suomen kansainvälisiä vastuulajeja, joiden koko Euroopan kannasta huomattava osa pesii juuri Suomessa. EU lintudirektiivin Liitteen I lajeja Oivangin seudulla esiintyy pesivänä 15 lajia (taulukko 4).

Huomionarvoisten 54 lintulajin yhteinen pesivä parimääräarvio on 909–1171 paria, eli pyöreästi noin 1000 lintuparia, joka on Oivangin selvitysalueen koko linnuston parimääräarviosta (2866–3079 paria) kolmanneksen.

8 ARVOKKAAT LINTUALUEET

Oivangin selvitysalueelta voitiin tunnistaa ja rajata neljään luokkaan kuuluvia, muita lintualueita selvästi arvokkaampia ja suojelullisesti merkittäviä, alueita. Niistä kolme on esitetty tässä julkisessa raportissa ja neljäs ryhmä arvokkaista lintualueista (metson soidinalueet) on suojeluyistä nähtävillä vain erillisessä viranomaisille tarkoitetussa liitteessä, jota ei ole liitetty tämän raportin mukaan. Alueita rajattaessa huomioitiin erityisesti uhanalaiset lajit ja muuten huomionarvoisten lajien esiintymispaikat, sekä linnuston yleinen monipuolisuus sekä pesimis-, että ruokailu- ja levähdysalueena.

Kuva 10. Oivangin linnustollisesti arvokkaat alueet suo- kulttuuri- ja vesilintu- ym. linnustokohteiksi luokiteltuna. Neljäs luokka arvokkaista lintualueista (metson soidinalueet) on suojeluyistä estetty vain viranomaisille tarkoitetussa liitteessä, joka ei ole tämän raportin mukana.

1) Suolinnustoltaan arvokkaita kohteita rajattiin yhdeksän (kuva 10).

Kotilammen suon pesivään ja ruokailevaan linnustoon huomionarvoista lintulajeista kuuluvat suolajeista kurki ja riekkö, sekä vesilinnuista tukkasotka ja telkkä. Sopivaa biotooppia on myös mm. pajusirkulle, pohjansirkulle.

Juganharjunsuon pesivään ja ruokailevaan linnustoon huomionarvoista lintulajeista kuuluvat suolajit pikkukuovi (2 paria), valkoviklo ja kalalokki, sekä vesilinnuista telkkä (2 poikuetta).

Jokoslahden suon ja Jokoslahden pesivään ja ruokailevaan linnustoon huomionarvoista lintulajeista kuuluvat pikkukuovi, kuovi, leppälintu, pohjansirkku, pajusirkku, laulujoutsen, kuikka, isokoskelo ja kalatiira.

Suolahdensuon pesivään ja ruokailevaan linnustoon huomionarvoista lintulajeista kuuluvat pikkukuovi, valkoviklo, lapintiira, telkkä, leppälintu ja pajusirkku. Alue on sopivaa biotooppia myös mm. pohjansirkulle.

Petäjäjoensuon pesivään ja ruokailevaan linnustoon huomionarvoista lintulajeista kuuluvat valkoviklo, kalalokki, pikkulokki ja telkkä.

15.11.2025

Housusuon pesivään ja ruokailevaan linnustoon huomionravoista lintulajeista kuuluvat laulujoutsen, kalalokki ja leppälintu ja niittykirvinen.

Petäjäsuon pesivään ja ruokailevaan linnustoon huomionravoista lintulajeista kuuluvat valkoviklo, liro ja leppälintu.

Helisuon pesivään ja ruokailevaan linnustoon huomionravoista lintulajeista kuuluvat kurki, liro, valkoviklo, pikku-kuovi, metsäviklo, telkkä, tukkasotka ja selkälokki.

Singerpalon pesivään ja ruokailevaan linnustoon huomionravoista lintulajeista kuuluvat liro ja valkoviklo, sekä niittykirvinen.

2) Etenkin vesilinnustoltaan arvokkaiksi kohteiksi rajattiin seitsemän kohdetta.

Oivangin kosteikko on linnustoltaan hyvin monipuolinen ja arvokas kohde. Sen pesivään ja ruokailevaan linnustoon huomionravoista lintulajeista kuuluvat tukkasotka, laulujoutsen, haapana, tavi, isokoskelo, telkkä, kalalokki, valkoviklo, liro, taivaanvuohi, ruokokerttunen, leppälintu, hernekerttu, pensastasku, pohjansirkku ja pajusirkku. Moni näistä lajeista pesii alueella useamman parin voimin. Lajisto on muutenkin hyvin monipuolinen ja siihen kuuluu myös vaihteleva määrä muita huomionarvoisia lajeja, joista ei selvityksissä havaittu 2025. Alueella on suuri merkitys myös muiden lintulajien muuton- ja pesimäaikaisena ruokailu- ja levähdysalueena.

Rytilampi on toinen, hyvin arvokas linnusto kohde, vaikkei olekaan linnustoltaan yhtä monipuolinen kuin Oivangin kosteikko. Rytilammen pesivään ja ruokailevaan linnustoon huomionravoista lintulajeista kuuluvat pilkkasiipi (2 paria), kuikka, laulujoutsen, telkkä, tavi, kalatiira, pajusirkku ja leppälintu. Rauhallinen lahti on tärkeä myös monen vesilinnun ruokailu- ja levähdysalueena.

Nälkämölampi on kolmas hyvin monipuolinen linnustokohde. Nälkämölammen pesivään ja ruokailevaan linnustoon huomionravoista lintulajeista kuuluvat pilkkasiipi, kuikka, laulujoutsen, isokoskelo, uivelo, nauru- ja pikku- lokki, haarapääsky ja leppälintu. Alueella ruokailee ja levähtää myös monia muita vesilintulajeja muutto- ja pesimäaikana.

Petäjäjoen ja sen kahden suistoalueen pesivään ja ruokailevaan linnustoon huomionravoista lintulajeista kuuluvat haapana, tavi, telkkä, laulujoutsen, isokoskelo, valkoviklo, metsäviklo, rantasipi, taivaanvuohi ja pajusirkku. Monia huomionarvoisia vesilintuja pesii alueella useita pareja ja alueella ruokailee ja pesii myös muita vesilintulajeja.

Hiisiperälänlammen pesivään ja ruokailevaan linnustoon huomionravoista lintulajeista kuuluvat tukkasotka, telkkä, tavi ja rantasipi.

Hepolammen pesivään ja ruokailevaan linnustoon huomionravoista lintulajeista kuuluvat laulujoutsen, valkoviklo ja liro. Lammella ruokailee ja pesii myös muita vesilintuja.

Saunajärvestä kuroutuvan pienen **Lampareen** pesivään ja ruokailevaan linnustoon huomionravoista lintulajeista kuuluvat haapana, telkkä, laulujoutsen, rantasipi ja törmäpääsky.

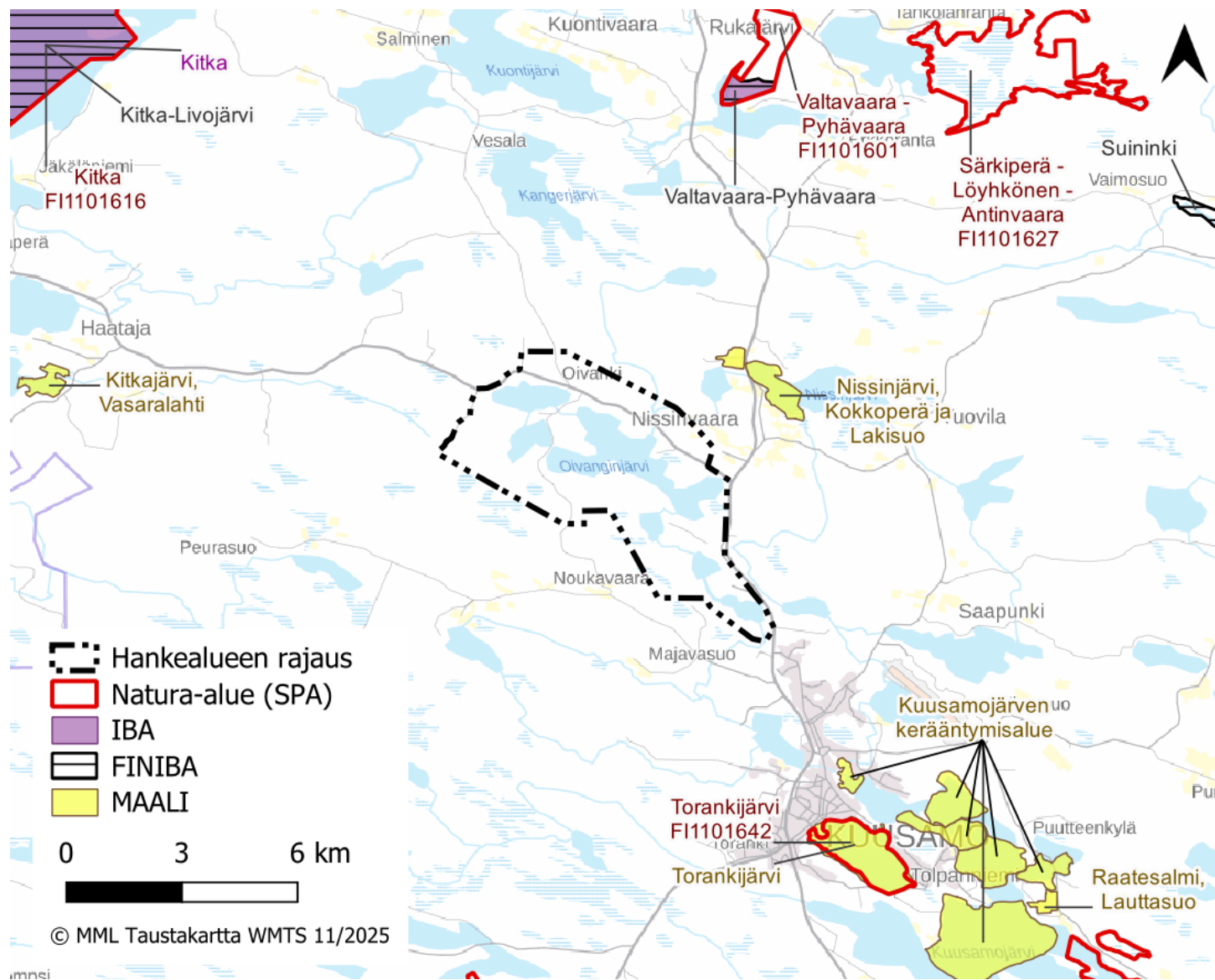
3) Kulttuurialueiden linnustoltaan arvokkaiksi kohteiksi rajattiin kaksi kohdetta.

Oivangin kylän pesivään ja ruokailevaan linnustoon huomionravoista lintulajeista kuuluvat haarapääsky, västäräkki, varpunen ja viherpeippo, joita kaikkia pesii alueella useampia pareja. Alueella ruokailee myös mm. kuovi. Pellot ja pihapiirit tarjoavat monipuolisen elinympäristön ja pesimäpaikat ihmiskulttuurin parissa pesiville lajeille, joita on monipuolisesti myös muita lajeja kuin mainitut huomionarvoiset lajit.

Pölkyn tehdasalueen pesivään ja ruokailevaan linnustoon huomionravoista lintulajeista kuuluvat haarapääsky, räystäspääsky, törmäpääsky ja västäräkki. Tehdasalueella pesi kesällä 2025 noin 4 parin haarapääsky- ja 7 parin räystäspääskykolonia ja siellä ruokailee kymmenkunta törmäpääskyparia. Västäräkkejä pesii useita pareja. Myös kivitasku pesii alueella, mahdollisesti myös naakka ja kesykyyhky, jotka ainakin ruokailevat alueella.

15.11.2025

9 SUOMEN LINNUSTOLLISETI TÄRKEÄT ALUEET JA OIVANGIN ALUE

Kuva 11. Oivangin selvitysalueen sijoittuminen suhteessa linnustollisesti arvokkaisiin alueisiin. SPA= Natura-alueet, joiden suojeluperusteena on lintulajeja, IBA=kansainvälisesti arvokas lintualue, FINIBA= kansallisesti tärkeä lintualue ja MAALI= maakunnallisesti tärkeä lintualue.

Selvitysalueella, tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole tunnistettu kansainvälisesti tärkeitä lintualueita (IBA), kansallisesti tärkeitä lintualueita (FINIBA), tai maakunnallisesti tärkeitä lintualueita (MAALI), eikä myöskään NATURA-perusteisia suojelualueita, joita suojeluperusteena olisi yksi, tai useampi lintulaji (SPA). Lähin maakunnallisesti tärkeä lintualue, Nissinjärven, Kokkoperän ja Lakisuon MAALI-alue sijaitsee Oivangin selvitysalueesta noin 2 kilometrin päässä pohjoisessa. Kuusamon taajamassa on Torankijärven NATURA (SPA)-, ja MAALI- alue, sekä Kuusamojärven lahtien MAALI-alueet, jotka sijaitsevat noin 10 kilometriä Oivangin selvitysalueesta kaakkoon. Näiden tärkeiden lintualueiden arvot liittyvät etenkin pesivään vesi- ja lokkilinnustoon, sekä näiden alueiden arvoon muuttolinnuston levähdys- ja ruokailualueena (kuva 10).

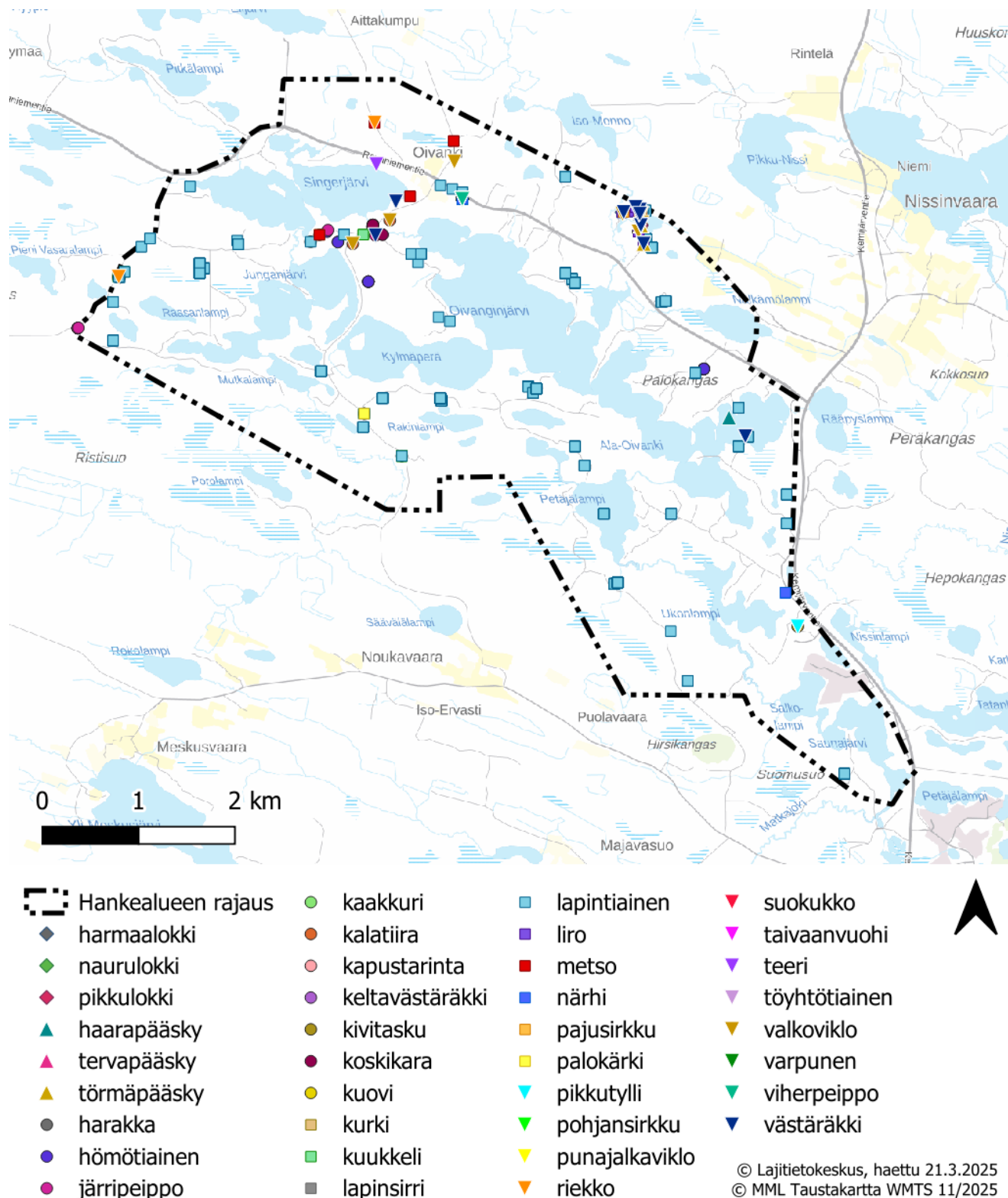
Selvitysalueen kautta, tai sen läheisyydessä, 50 kilometrin säteellä ei ole yhdenkään lintulajin päämuuttoreittejä.

Kuva 12. Pilkkasiipi (*Melanitta fusca*) on Oivangin alueen yksi arvokkaimmista pesimälajeista. Se on valtakunnallisesti ja maailmanlaajuisesti uhanalainen. Kuvan yksilö pelastettiin syksyllä siikaverkoista Oivankijärvellä.

15.11.2025

10 LAJITIETOKESKUKSEN JA BIRDLIFEN TIIRA HAVAINNOT

Kuva 13. Lajitietokeskuksen havainnot (2010–2025) huomionarvoisista lajeista selvitysalueella, pl. salassa pidettävät lajit, jotka on esitetty vain viranomaiskäyttöön tarkoitetussa liitteessä.

Lajitietokeskuksen tiedoissa on pääosin havaintoja samoista lajeista, jotka on todettu pesiviksi myös tässä selvityksessä. Tässä selvityksessä ei kuitenkaan havaittu kaakkuria, koskikaraa, lapinsirriä, pikkutylliä, suokukkoa, eikä punajalkavikloa. Lisäksi alueella on tavattu 10 sellaista petolintulajia, joita ei tavattu tämän selvityksen aikana 2025.

BirdLife Suomen Tiira-havainnoissa vuosilta 2010–2025 on myös lisätietoa alueen linnustosta. Monet havainnoista on tehty Oivangin kosteikon alueella, josta on vuoden 2013 jälkeen tullut suosittu linturetkikohde. Kosteikon reunaan on rakennettu lintutorni, josta on hyvä näkyvyys ja helppo tarkkailla lintuja. Kuusamon lintukerho on ripustanut alueelle kymmeniä pönttöjä pikkulinnuille, koskeloille, uivelolle ja telkälle. Pöntöissä pesivät vuosittain ainakin telkkä, kirjosiippo, talitiainen ja leppälintu, mutta joinakin vuosina myös isokoskelo ja lapintiainen. Oivangin kosteikolla on havaittu suuri määrä lajeja, joista osa koskee pesiviä, osa ruokailevia ja osa muuttavia lintulajeja. Selkeästi muuttaviksi, Oivangin kosteikolla havaittuna voi lukea harmaa- ja jalohaikaran, piekanan ja lapinsirrin, jotka eivät pesi Kuusamossa.

Oivangin kosteikolla on havaittu myös sinisuohaukka, nuolihaukka, suokukko ja mustaviklo, jotka ovat ainakin ruokaileet alueella ja voivat myös pesiä selvitysalueella. Myös ruskosuohaukka on havaittu kosteikolla ruokailevana, mutta sille sopivia pesimisalueita ei juuri ole selvitysalueella ja pesiminen lähialueella on epätodennäköistä, vaikka laji esiintyykin Kuusamossa harvinaisena pesimälajina.

Koskikara pesi aiemmin selvitysalueella Singer- ja Oivankijärven yhdistävässä Myllyjoessa, joen vanhan myllyn rakenteissa. Kara viihtyy Myllyjoella edelleenkin talvehtivana, ainakin joinakin vuosina, mutta sen pesintää Myllyjoella ei ole todettu enää noin kymmeneen vuoteen. Elinympäristö Myllyjoella on silmämääräisesti pysynyt kuitenkin samanlaisena, joten koskikara voi yhä palata pesimään samaan paikkaan. Koskikara on Lapin harvalukuinen, vain puhtaiden ja kirkkaiden virtavesin äärellä pesivä lintu, jonka pesimäkanta Suomessa on vain noin

15.11.2025

350 paria. Kuusamossa koskikara on ympärivuotinen näky ja sen pesimäkanta on täällä vahvempi kuin juuri missään muualla Suomessa, noin 40–50 paria rakentaa pesänsä Kuusamon vuolaiden koskien, kirkasvetisten purojen ja jokien äärelle.

Lajitietokeskuksen ja Tiirahavaintojen perustella Oivangin selvitysalueella ovat huomionarvoista lajeista varmuudella pesineet ainakin helmipöllö, viirupöllö, tylli ja pikkutylli. Lajin reviiri on todettu myös seuraavilla lajeilla: kanahaukka, nuolihaukka, sinisuohaukka, suopöllö, varpuspöllö ja suokukko ja pikkusirkku, jotka voivat ainakin joinakin vuosina pesiä alueella.

Linnusto ja sen rakenne vaihtelevat vuosittain ravintotilanteen, luontaisen ja pitkäaikaisen kannanvaihtelun ja lajien levinneisyydessä tapahtuvien muutosten seurauksena. Pilkkasiiven ja lapintiaisen kannat ovat supistuneet Suomessa, mikä näkyy myös selvitysalueella. Lapintiaisen oli selvitysalueella yleinen vielä 20 vuotta sitten, mutta nyt sen kanta on jyrkässä laskussa Kuusamossa ja koko lajin eteläisellä levinneisyysalueella, todennäköisesti ilmastonmuutoksen seurauksena. Myös pilkkasiiven kanta taantuu koko Euroopassa, aiemmin sen poikkeita näki Oivankijärvellä vuosittain, nyt laji on taantunut myös Kuusamossa. Pilkkasiiven tunnetuin esiintymisalue Kuusamossa on ollut vuosikymmeniä Rääpyslampi, joka sijaitsee Rovaniementien risteuksen kohdalla, heti selvitysalueen itäpuolella. Havainnot pilkkasiivestä ovat vähentyneet myös Rääpyslammella.

11 EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Yhtenä vuotena tehdyt selvitykset kuvaavat vain yhden vuoden linnuston tilannetta. Lintulajien kannoissa tapahtuu vuosien välistä luontaista ja mm. ravintotilanteesta aiheutuvaa vaihtelua. Raportin tekijällä on kuitenkin vuosikymmenien tuntemus ja kokemus alueen linnustosta ja käytössä oli myös pidempiaikaisia havaintoja Lajitietokeskuksen ja BirdLifen Suomen Tiira-aineistosta, mitkä parantavat raportin luotettavuutta.

Menetelmistä pistelaskenta ja kartoituslaskenta tuottavat linnuston tiheyksistä vain parimääräarvion, eikä niillä voida esittää tarkkoja parimääriä. Pistelaskenta on menetelmänä herkkä sääolosuhteiden ja lintujen laulukauden ajoituksen suhteen, mutta nämä haasteet huomioitiin tekemällä laskenta lajin keskimäärin vuoden 2025 parhaaseen laulukautteen ajoittuen ja mahdollisimman tyyneellä säällä, aikaisin aamulla. Monen huomionarvoisten lajien parimääräarviot ovat useamman selvitysmenetelmän ja raportin tekijän näkemyksen ja kokemuksen yhteistulos. Etenkin hömö- ja lapintiaisen, sekä teeren pistelaskentojen tuottamaa parimäärä arvioita tarkistettiin selvästi pistelaskentatulosta alemmaksi. Pistelaskenta ei sovellu muutenkaan hyvin mm. petolintujen ja kahlaajien, tai käen parimäärien luottavaan arviointiin. Selvitysalue oli sen verran suuri (31,5 km²), että koko aluetta ei voitu käydä kattavasti läpi, joten vain huomionarvoisille lintulajeille etukäteen todennäköisimmät esiintymisalueet ehdittiin kartoittaa. Joitakin lajeja jäi varmasti 2025 havaitsematta.

12 YHTEENVETO JA SUOSITUKSET

Oivangin selvitysalueen linnusto on varsin monipuolinen ja siihen kuuluu 53 huomionarvoista pesimälajia, joista 18 on myös uhanalaisia Suomessa. Selvityksessä havaittiin huhti-kesäkuussa 2025 alueella varmasti, tai todennäköisesti pesivänä 87 lintulajia. Alueen arvokkaimpia pesimälajeja ovat uhanlaisuutensa vuoksi vesilinnuista pilkkasiipi, tukkasotka ja haapana, lokeista selkälokki, harmaalokki ja naurulokki, kanalinnuista riekko ja pyy, pääskyistä haarapääsky, räystäspääsky ja törmäpääsky, metsien varpuslinnuista hömötiainen, töyhtötiainen ja tervapääsky ja kosteikkojen varpuslinnuista pajusirkku. Kaikille näille pesimiselin ympäristön säilyminen mahdollisimman elinkelpoisena on tärkeää.

Tässä raportissa esitetään 18 linnustollisesti arvokasta aluetta, joiden valinnassa ja rajauksessa on painotettu paitsi uhanlaisia lajeja, myös muuten huomionarvoisten lajien pesimis- ja ruokailualueita ja koko muun lintulajiston monipuolisuutta. Lisäksi viranomaisille tarkoitettussa liitteessä esitetään alueelta löytyneet metsojen soidalueet, jotka kuuluvat myös alueen arvokkaimpiin lintualueisiin.

Linnustollisesti arvokkaat lajit toivotaan huomioitavan Oivangin alueen kaavan päivityksessä. Erityisesti Oivangin kosteikon, Nälkämölammen, Ryttilammen, Jokoslahdensuon ja -lahden, Lampareen, Kotilammensuon, Junganharjunsuon ja Suolahdensuon linnuston huomioiminen kaavaprosessin kuluessa olisi tärkeää. **Linnusto huomioidaan parhaiten, jos tärkeät linnustoalueet pysyvät mahdollisimman luonnontilaisina ja häiriö linnustolle pysyy pesimisaikana touko-elokuussa mahdollisimman vähäisenä.**

15.11.2025

Lähteet

- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U. 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus.
- Lehtiniemi, T. & Toivanen, T. 2023: Lintujen päämuuttoreitit Suomessa – päivitys 2023. Birdlife Suomi ry. www-sivusto: <https://www.birdlife.fi/suojelu/alueet/paamuuttoreitit/>
- Leivo, M., Asanti, T., Koskimies, P., Lammi, E., Lampolahti, J., Lehtiniemi, T., Mikkola-Roos, M. & Virolainen, E. 2002. Suomen tärkeät lintualueet FINIBA. BirdLife Suomen julkaisuja nro 4. Suomen graafiset palvelut, Kuopio. 142 s.
- Lintudirektiivi (79/409/ETY.)
- Luomus 2021: Linnustonseuranta. Luonnontieteellinen keskusmuseo. WWW-sivusto: <https://www.luomus.fi/fi/linnustonseuranta> (viitattu 30.10.2025).
- Luonnonsuojelulaki (1096/1996)
- Luonnonsuojelulaki (9/2023)
- Luonnonsuojeluasetus (160/1997)
- Luontodirektiivi (1992/43/ETY)
- Metsälaki (1093/1996)
- Mäkelä, K. & Salo, P. 2021. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47/2021. 346 s.
- Mäkelä, K. & Salo, P. 2024. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023. 374 s.
- Rassi, P, Alanen, A., Kanerva, T & Mannerkoki, I. (toim.) 2001. Suomen lajien uhanalaisuus 2000.- Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki.
- Suomen lajitietokeskus: hakutunniste HBF/103188, 21.3.2025.
- Suomen metsäkeskus, 2022. Avoimet paikkatietoaineistot. Luettu 12.12.2022. <https://www.metsakeskus.fi/fi/avoin-metsa-ja-luontotieto>
- Valkama, J., Vepsäläinen, V. & Lehikoinen, A. 2011: Suomen III Lintuatlas. Luonnontieteellinen keskusmuseo ja ympäristöministeriö. WWW-dokumentti: <http://atlas3.lintuatlas.fi>
- Vesilaki (587/2011)
- Väisänen, R.A., Lammi, E. & Koskimies, P. 1998: Muuttuva pesimälinnusto. Otava, Keuruu. 567 s.
- Ympäristöhallinnon paikkatietoaineistot 2020. (<http://www.syke.fi/avointieto>)
- Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus (2021). Suomen lajien alueellinen uhanalaisuusarviointi 2020. <https://www.ymparisto.fi/punainenlista>

15.11.2025

Liite 1.

Taulukko 5. Pistelaskennoissa Oivangin selvitysalueen havaitut pesimälajit runsausjärjestyksessä. Hav=havaittu parimäärä; Tiheys (pareja/km²); Parimäärä koko hankealueen metsissä ja soilla; Dominanssi = osuus kaikista alueella pesivistä lintupareista; Uhex=lajin uhanalaisuus Suomessa, EN=erittäin uhanalainen, VU=Vaarantunut, NT=silmälläpidettävä ja RT = alueellisesti uhanalainen Pohjoisboreaalialla, Koillismaan (4a) alueella. (uhanalaisuusluokittelu Hyvärinen ym. 2019, Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus 2021); Kvi = Suomen kansainvälinen erityisvastoalaji (Rassi ym. 2001) ja; EU = EU:n lintudirektiivin liitteen I laji. Uhanalaiset lajit ovat tummennettuna.

Laji	Hav.	Tihe	Pare	Dominan	U	K	I	Elinympäristö
Harmaasieppo (Muscicapa striata)	14	21,18	434	17,10 %				Metsän yleislajit
Hömötiainen (Poecile montanus)	11	12,39	254	10,01 %	EN			Metsän yleislajit
Leppälintu (Phoenicurus phoenicurus)	71	8,06	165	6,51 %		x		Havumetsät
Pajulintu (Phylloscopus trochilus)	41	7,89	162	6,38 %				Metsän yleislajit
Järripeippo (Fringilla montifringilla)	35	6,98	143	5,64 %	NT			Metsän yleislajit
Räkättirastas (Turdus pilaris)	7	6,95	143	5,62 %				Pellot ja rakennettu maa
Talitiainen (Parus major)	7	5,92	121	4,78 %				Metsän yleislajit
Vihervarpunen (Carduelis spinus)	32	5,82	119	4,70 %				Havumetsät
Peippo (Fringilla coelebs)	23	5,59	115	4,51 %				Metsän yleislajit
Teeri (Tetrao tetrix)	11	4,04	83	3,26 %		x	x	Metsän yleislajit
Kirjosieppo (Ficedula hypoleuca)	9	3,51	72	2,83 %				Metsän yleislajit
Lapintiaainen (Poecile cinctus)	1	2,96	61	2,39 %	NT	RT		Vanhat metsät
Keltävästäräkki (Motacilla flava)	3	2,82	58	2,28 %				Suot
Metsäkivinen (Anthus trivialis)	21	2,72	56	2,20 %				Metsän yleislajit
Kulorastas (Turdus viscivorus)	20	2,64	54	2,13 %				Vanhat metsät
Punakylkirastas (Turdus iliacus)	12	2,58	53	2,08 %				Metsän yleislajit
Käpytikka (Dendrocopos major)	7	2,44	50	1,97 %				Metsän yleislajit
Riekkö (Lagopus lagopus)	1	2,28	47	1,84 %	VU			Suot
Urpiaainen (Carduelis flammea)	16	2,02	41	1,63 %				Metsän yleislajit
Liro (Tringa glareola)	11	1,97	40	1,59 %	NT	x	x	Suot
Pajusirkku (Emberiza schoeniclus)	5	1,91	39	1,54 %	VU			Kosteikot
Pohjansirkku (Emberiza rustica)	1	1,83	38	1,48 %	NT			Havumetsät
Haarapääsky (Hirundo rustica)	6	1,22	25	0,99 %	VU			Pellot ja rakennettu maa
Niittykirvinen (Anthus pratensis)	2	1,04	21	0,84 %		RT		Suot
Valkoviklo (Tringa nebularia)	25	0,90	19	0,73 %	NT	x		Suot
Pikkukäpylintu (Loxia curvirostra)	13	0,90	18	0,72 %				Havumetsät
Laulurastas (Turdus philomelos)	5	0,56	11	0,45 %				Havumetsät
Pikkukuovi (Numenius phaeopus)	12	0,55	11	0,44 %		x		Suot
Isokäpylintu (Loxia pytyopsittacus)	1	0,38	8	0,31 %		x		Havumetsät
Harakka (Pica pica)	1	0,36	7	0,29 %	NT			Pellot ja rakennettu maa
Pensastasku (Saicola rubetra)	1	0,36	7	0,29 %	VU			Pellot ja rakennettu maa
Keltasirkku (Emberiza citrinella)	1	0,35	7	0,29 %				Pellot ja rakennettu maa
Rantasipi (Actitis hypoleucos)	1	0,35	7	0,28 %		x		Karut sisävedet
Punatulkku (Pyrrhula pyrrhula)	1	0,34	7	0,28 %				Havumetsät
Naakka (Corvus monedula)	2	0,33	7	0,27 %				Pellot ja rakennettu maa
Viiherpeippo (Carduelis chloris)	1	0,33	7	0,27 %	EN			Pellot ja rakennettu maa
Varis (Corvus corone cornix)	6	0,31	6	0,25 %				Pellot ja rakennettu maa
Metsäviklo (Tringa ochropus)	3	0,25	5	0,20 %				Havumetsät
Taivaanvuohi (Gallinago gallinago)	3	0,24	5	0,20 %	NT			Kosteikot
Käki (Cuculus canorus)	30	0,16	3	0,13 %				Metsän yleislajit
Kuovi (Numenius arquata)	4	0,12	2	0,10 %	NT	x		Pellot ja rakennettu maa
Korppi (Corvus corax)	10	0,08	2	0,06 %				Metsän yleislajit
Tuulihaukka (Falco tinnunculus)	1	0,08	2	0,06 %				Pellot ja rakennettu maa
Sepelkyyhky (Columba palumbus)	1	0,05	1	0,04 %				Pellot ja rakennettu maa
Kurki (Grus grus)	4	0,05	1	0,04 %			x	Suot
Tervapääsky (Apus apus)	2	0,00	0	0,00 %	EN			Pellot ja rakennettu maa
Yhteensä	495	123,81	2538	100,00 %				

15.11.2025

Liite 2

Taulukko 6. Kartoituslaskennoissa Oivangin selvitysalueen havaitut huomionarvoiset ja harvalukuiset pesimälajit, sekä sellaiset lajit, joita ei havaittu pistelaskennoissa, runsausjärjestyksessä. Hav=havaittu parimäärä; Tiheys (pareja/km²); Parimäärä koko hankealueen metsissä ja soilla; Dominanssi = osuus kaikista alueella pesivistä lintupareista; Uhex= lajin uhanalaisuus Suomessa, EN=erittäin uhanalainen, VU=Vaarantunut, NT=silmälläpidettävä ja RT = alueellisesti uhanalainen Pohjoisboreaalilla, Koillismaan (4a) alueella. (uhanalaisuusluokittelu Hyvärinen ym. 2019, Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus 2021); Kvi = Suomen kansainvälinen erityisvastuulaji (Rassi ym. 2001) ja; EU = EU:n lintudirektiivin liitteen I laji. Uhanalaiset lajit ovat tummennettuna.

Laji	Havaintoja	Parimäärä	UHEX	RT 4a	KVI	EU	Elinympäristö
Laulujoutsen (Cygnus cygnus)	18	6–8			x	x	Karut sisävedet
Haapana (Anas penelope)	14	15–22	VU		x		Karut sisävedet
Tavi (Anas crecca)	20	25–35			x		Karut sisävedet
Sinisorsa (Anas platyrhynchos)	15	20–30					Karut sisävedet
Tukkasotka (Aythya fuligula)	7	7–12	EN		x		Kosteikot
Pilkkasiipi (Melanitta fusca)	4	4–5	VU		x		Saaristo
Telkkä (Bucephala clangula)	55	55–65			x		Karut sisävedet
Uivelo (Mergellus albellus)	1	3–5			x	x	Karut sisävedet
Tukkakoskelo (Mergus serrator)	5	5–8	NT		x		Karut sisävedet
Isokoskelo (Mergus merganser)	16	14–18	NT		x		Karut sisävedet
Pyy (Bonasa bonasia)	1	5–10	VU			x	Havumetsät
Metso (Tetrao urogallus)	17	20–25			x	x	Vanhat metsät
Kuikka (Gavia arctica)	23	18–25				x	Karut sisävedet
Merikotka (Haliaeetus albicilla)	1	0				x	Kosteikot
Sääksi (Pandion haliaetus)	1	0				x	Kosteikot
Tuulihaukka (Falco tinnunculus)	2	2–4					Pellot ja rakennettu maa
Ampuhaukka (Falco columbarius)	1	2–5				x	Havumetsät
Kapustarinta (Pluvialis apricaria)	1	1–5				x	Tunturit
Naurulokki (C. ridibundus)	2	4–6	VU				Kosteikot
Kalalokki (Larus canus)	10	8–14					Karut sisävedet
Selkälokki (Larus fuscus)	3	3–5	EN		x		Karut sisävedet
Harmaalokki (Larus argentatus)	1	1–2	VU				Karut sisävedet
Pikkulokki (Hydrocoloeus minutus)	6	5–10			x	x	Kosteikot
Kalatiira (Sterna hirundo)	9	8–15			x	x	Karut sisävedet
Lapintiira (Sterna paradisaea)	2	3–5				x	Saaristo
Viirupöllö (Strix uralensis)	1	1–2		RT		x	Havumetsät
Palokärki (Dryocopus martius)	1	2–4				x	Vanhat metsät
Törmäpääsky (Riparia riparia)	5	5–10	EN				Pellot ja rakennettu maa
Haarapääsky (Hirundo rustica)	13	13–20	VU				Pellot ja rakennettu maa
Västäräkki	9	10–15	NT				Pellot ja rakennettu maa
Räystäspääsky (Delichon urbicum)	7	7–15	EN				Pellot ja rakennettu maa
Tilhi (Bombycilla garrulus)	1	4–10					Havumetsät
Rautiainen (Prunella modularis)	1	5–20					Havumetsät
Punarinta (Erithacus rubecula)	2	5–30					Havumetsät
Kivitasku (Oenanthe oenanthe)	1	1–3					Pellot ja rakennettu maa
Ruokokerttunen (A. schoenobaenus)	2	2–4	NT				Kosteikot
Hernekerttu (Sylvia curruca)	1	2–4					Pensaikot ja puoliav. maat
Tiltalti (Phylloscopus collybita)	1	2–6					Havumetsät
Hippiäinen (Regulus regulus)	2	20–40					Havumetsät
Töyhtötiainen (Lophophanes cristatus)	1	3–5	VU				Havumetsät
Sinitiainen (Parus caeruleus)	1	5–1					Lehtimetsät
Puukiipijä (Certhia familiaris)	1	4–8		RT			Vanhat metsät
Närhi (Garrulus glandarius)	1	2–5	NT				Havumetsät
Kuukkeli (Perisoreus infaustus)	2	4–8	NT		x		Vanhat metsät
Varpunen (Passer domesticus)	4	5–7	EN				Pellot ja rakennettu maa
YHTEENSÄ	292	328–541					